

***LOKALNY PROGRAM
REWITALIZACJI
MIASTA
NOWY DWÓR MAZOWIECKI***

***NOWY DWÓR MAZOWIECKI, MARZEC 2005 R.
AKTUALIZACJA PROGRAMU MAJ 2009 R.***

I. WSTĘP.....	3
1. CEL PROGRAMU REWITALIZACJI	4
2. PROCES OPRACOWANIA PROGRAMU.....	5
II. CHARAKTERYSTYKA OBECNEJ SYTUACJI.....	6
1. ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE I INFRASTRUKTURA TECHNICZNA.....	9
2. GOSPODARKA.....	20
3. SFERA SPOŁECZNA.....	21
4. ANALIZA SWOT	31
III. POWIĄZANIA PROGRAMU Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI	34
1. STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO	34
2. WOJEWÓDZKI PROGRAM ROZWOJU REGIONALNEGO MAZOWSZA NA LATA 2001-2006.....	35
3. STRATEGIA ROZWOJU POWIATU NOWODWORSKIEGO.....	39
4. STRATEGIA ROZWOJU GMINY.....	39
5. STUDIUM UWARUNKOWAŃ I ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.....	40
6. MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	40
7. WIELOLETNI PLAN INWESTYCYJNY	41
IV. ZAŁOŻENIA PROGRAMU REWITALIZACJI	42
1. CHARAKTERYSTYKA TERENU OBJĘTEGO PROGRAMEM REWITALIZACJI – ZASIĘG I UZASADNIENIE	42
2. OKRES PROGRAMOWANIA.....	44
3. PODZIAŁ NA ZADANIA	44
4. KRYTERIA WYBORU ZADAŃ DO REALIZACJI I KOLEJNOŚĆ REALIZACJI	44
5. WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘĆ	45
V. PLAN ZADAŃ NA LATA 2007-2013.....	47
1. PLAN ZADAŃ REALIZOWANYCH PRZEZ POSZCZEGÓLNE PODMIOTY	47
2. PLAN ZADAŃ REALIZOWANYCH PRZEZ MIASTO	56
3. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	56
VI. SYSTEM MONITOROWANIA, OCENY I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ.....	57
1. SYSTEM MONITOROWANIA, OCENY I AKTUALIZACJI PROGRAMU.....	57
2. KOMUNIKACJA SPOŁECZNA.....	58
VII. PODSUMOWANIE.....	59

I. WSTĘP

Rewitalizacja jest pojęciem stosunkowo nowym i jak dotąd nie funkcjonuje jedna definicja tego zjawiska. Warto jednak zauważyć, że pojęcie to opisuje wieloaspektowo proces przemian istniejących przestrzeni zurbanizowanych. Dotyczy zarówno mocno zdekapitalizowanych obszarów centrów miast, jak też zdegradowanych terenów pomilitarnych czy poprzemysłowych.

Rewitalizacja jest rozumiana jako kompleksowy proces przemian, który uwzględnia zarówno aspekty przestrzenno-urbanistyczne, w tym konieczność zachowania równowagi między rozwojem gospodarczym i społecznym a ochroną środowiska, ekonomiczne (w kontekście procesu marginalizacji terenów „wypadających” z obszarów innowacji, względnie z procesów rozwojowych i w ten sposób „pozostających poza nawiasem” wydarzeń (T. Markowski, Zarządzanie rozwojem miast, PWN, 1999)), jak też społeczne (przeciwdziałanie zjawisku marginalizacji i wykluczenia społecznego).

Realizacja programów rewitalizacji powinna - poprzez poprawę warunków lokalowych, modernizację i rozbudowę infrastruktury, nadawanie nowych funkcji obiektom poprzemysłowym czy powojkowym, organizowanie przedsięwzięć szkoleniowych, edukacyjnych, kulturalnych czy turystycznych - prowadzić do ożywienia gospodarczego miasta, powstawania nowych miejsc pracy, zmniejszania kręgu osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, budowania wielostronnych więzi społecznych, aktywizacji społeczności lokalnych wokół wspólnego rozwiązywania problemów. Należy zauważyć, że działania inwestycyjne, modernizacyjne czy szkoleniowe nie są celem rewitalizacji, a jedynie drogą do ożywienia i przywrócenia procesów rozwojowych w zdekapitalizowanych czy zdegradowanych przestrzeniach miejskich.

Dostępność środków finansowych na realizację programów rewitalizacji jest szczególnie istotna dla średnich i małych miast, które dotychczas bardzo często przegrywały w konkurencji o inwestorów z większymi ośrodkami, tym samym tracąc szansę na pozyskanie kapitału służącego rozwojowi i mogącego wspomóc rozwiązywanie nasilonych problemów społecznych.

1. CEL PROGRAMU REWITALIZACJI

Zasadniczym celem Lokalnego Programu Rewitalizacji miasta Nowy Dwór Mazowiecki jest ożywienie zdegradowanych przestrzeni miejskich, przemysłowych i powojaskowych oraz aktywizacja mieszkańców i przedsiębiorców.

Dzięki realizacji tego celu miasto wykorzysta istniejący potencjał rozwojowy, a także zmniejszy się skala występujących w tej chwili problemów społecznych.

Cele szczegółowe wdrożenia Programu to przede wszystkim:

przywrócenie do użytkowania zdegradowanych terenów powojaskowych i przemysłowych poprzez nadanie im nowych funkcji (m. in. turystycznych, kulturalnych, edukacyjnych, sportowo-rekreacyjnych),
stworzenie warunków umożliwiających rozwój małej i średniej przedsiębiorczości poprzez poprawę funkcjonowania infrastruktury technicznej oraz udostępnianie przygotowanych terenów i obiektów inwestycyjnych przeznaczonych dla MŚP,
pobudzenie aktywności lokalnych przedsiębiorców oraz stymulowanie procesów prowadzących do nawiązania ściślejszej współpracy wewnątrz tego środowiska,
zmniejszenie skali zjawiska wykluczenia społecznego wśród mieszkańców miasta poprzez stworzenie warunków dla powstawania nowych miejsc pracy,
zmniejszenie nasilenia problemów społecznych dzięki dostępności pracy, możliwości skorzystania z profesjonalnej i kompleksowej pomocy psychologicznej i społecznej oraz poprawie warunków i standardów kształcenia i szkolenia,
polepszenie warunków bytowych mieszkańców obszaru rewitalizowanego poprzez poprawę standardu zasobów mieszkaniowych,
rewaloryzacja obiektów o wartości architektonicznej i znaczeniu historycznym,
porządkowanie „starej tkanki” urbanistycznej oraz poprawa estetyki przestrzeni miejskiej,
zachowanie i rewaloryzacja istniejących terenów zielonych oraz poprawa stanu środowiska przyrodniczego w obszarze rewitalizowanym.

2. PROCES OPRACOWANIA PROGRAMU

Przygotowanie Lokalnego Programu Rewitalizacji zostało poprzedzone badaniami i analizami dotyczącymi stanu obecnego obszaru objętego rewitalizacją, analizą dokumentów opisujących kierunki rozwoju miasta Nowy Dwór Mazowiecki oraz województwa mazowieckiego, priorytetów i działań Programów Operacyjnych, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego oraz Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007-2013.

Przeprowadzono również konsultacje społeczne, których celem było zweryfikowanie proponowanych w Programie rozwiązań, a także uwzględnienie w nim zgłaszanych przez partnerów społecznych uwag i propozycji nowych przedsięwzięć.

Od strony formalnej proces opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji poprzedziło podjęcie w dniu 12 października 2004 r. przez Radę Miejską w Nowym Dworze Mazowieckim uchwały Nr XXV/248/2004 w sprawie przystąpienia do opracowania „Programu Rewitalizacji Dzielnicy Przemysłowej” oraz uchwały Nr XXV/247/2004 w sprawie opracowania "Programu rewitalizacji dzielnicy Modlin Twierdza". Ponadto utworzono Zespół Zadaniowy składający się z pracowników Urzędu Miejskiego zajmujących się zagadnieniami istotnymi z punktu widzenia opracowywania programu rewitalizacji. Jego rolą było przygotowanie założeń programu i opracowanie jego wstępnej wersji, która została poddana konsultacjom społecznym i po uwzględnieniu zgłoszonych uwag i wniosków przedłożona pod obrady poszczególnych komisji Rady Miejskiej, a następnie poddana głosowaniu w trakcie obrad Rady.

II. CHARAKTERYSTYKA OBECNEJ SYTUACJI

Miasto Nowy Dwór Mazowiecki jest położone 35 km na północny-zachód od Warszawy u ujścia Narwi do Wisły. W pobliżu znajduje się trasa międzynarodowa E-77 z Chyżnego przez Warszawę do Gdańska. Przez samo Miasto przebiegają dwie drogi wojewódzkie: nr 630 oraz 631, a także trasa kolejowa E-65 łącząca Trójmiasto poprzez Warszawę z południową granicą kraju. Nowy Dwór Mazowiecki jest stolicą powiatu nowodworskiego. Obecnie Miasto ma ok. 28 tys. mieszkańców.

Do początku lat 90-tych ubiegłego wieku rozwój miasta opierał się na zlokalizowanych na jego terenie kilku jednostkach wojskowych, w tym jednostce wojsk lotniczych prowadzącej swoją działalność w oparciu o lotnisko Modlin (będące w granicach administracyjnych miasta) oraz dużych państwowych zakładach przemysłowych, m. in. POLLENA, HYDROBUDOWA, KABLOBETON, ZAKŁADY SKÓRZANE, które były głównymi pracodawcami.

Wraz z przemianami gospodarczymi lat 90-tych sytuacja gospodarcza i społeczna miasta uległa znaczącemu pogorszeniu. Władze wojskowe zdecydowały o likwidacji większości funkcjonujących na terenie miasta jednostek wojskowych, co stało się przyczyną likwidacji w krótkim czasie bardzo wielu miejsc pracy, zarówno dla żołnierzy zawodowych, jak i pracowników cywilnych wojska. Z procesem tym zbiegło się zjawisko restrukturyzacji państwowych zakładów przemysłowych prowadzących działalność na terenie Nowego Dworu Mazowieckiego. Większość z nich została postawiona w stan upadłości i przekazana w zarząd syndykom. W niektórych przypadkach kwestie własnościowe dotąd nie zostały uregulowane. Efektem tego zjawiska było znaczące zmniejszenie liczby miejsc pracy dostępnych dla mieszkańców miasta oraz obniżenie dochodów gminy.

Wynikiem tych przemian jest postępujące zubożenie społeczności lokalnej, narastające problemy społeczne (przestępczość wśród nieletnich, przemoc w rodzinie, znaczący wzrost liczby rodzin potrzebujących wsparcia z opieki społecznej, odpływ młodych, lepiej wykształconych i bardziej zaradnych mieszkańców miasta do Warszawy czy innych miejscowości podwarszawskich dających lepsze perspektywy rozwojowe), a także stosunkowo małe środowisko osób decydujących się na samodzielne prowadzenie działalności gospodarczej.

Działania prowadzone od kilku lat przez samorząd lokalny we współpracy z instytucjami zlokalizowanymi na terenie miasta oraz właścicielami większości

potencjalnych terenów inwestycyjnych doprowadziły do zasadniczej zmiany sytuacji rozwojowej miasta. Zapadła decyzja o zlokalizowaniu na terenie byłego lotniska wojskowego w Modlinie cywilnego portu lotniczego dla tanich przewoźników, lotów charterowych i cargo. Podmiotem zarządzającym lotniskiem jest spółka, której udziałowcami są Województwo Mazowieckie, Przedsiębiorstwo Państwowe „Porty Lotnicze”, Agencja Mienia Wojskowego, Miasto Nowy Dwór Mazowiecki. Trwają prace zmierzające do jak najszybszego uruchomienia lotniska.

W chwili obecnej duża część majątku powojskowego została skomunalizowana (m. in. sieci wodociągowa, kanalizacyjna i elektryczna, część dróg oraz wszystkie nie wykupione przez lokatorów zasoby mieszkaniowe), lub sprzedana podmiotom prywatnym. Przejęcie majątku umożliwi miastu prowadzenie koniecznych prac modernizacyjnych bardzo zdegradowanej infrastruktury technicznej, a prywatni właściciele już prowadzą prace zabezpieczające i inwestycyjne w kupionych przez siebie obiektach. Skala koniecznych inwestycji w infrastrukturę komunalną jest bardzo duża, ponieważ teren całej dzielnicy Modlin Twierdza, zamieszkiwanej przez ok. 5 tys. osób, do lat 90-tych był zamkniętym osiedlem wojskowym. Mimo likwidacji jednostek wojskowych, opuszczony przez nie majątek, przez ostatnich kilkanaście lat nadal był własnością podmiotów wojskowych (Stołeczny Zarząd Infrastruktury Ministerstwa Obrony Narodowej, Agencja Mienia Wojskowego, Wojskowa Agencja Mieszkaniowa, Wojskowa Administracja Koszar), które nie prowadziły żadnych znaczących prac remontowych czy modernizacyjnych. Infrastruktura komunalna przejęta na przełomie 2004 i 2005 r. przez Miasto wymagała natychmiastowej modernizacji. W latach 2006 – 2008 przeprowadzono najpilniejsze naprawy. Również obecnie planowane są remonty części dróg i oświetlenia ulicznego. Prowadzone są rozmowy dotyczące komunalizacji pozostałego majątku wojskowego. Na problemy techniczne nakłada się nasilenie problemów społecznych związanych z bezrobociem, przestępczością wśród nieletnich oraz zmniejszonym poczuciem bezpieczeństwa wśród mieszkańców dzielnicy.

Również w obszarze terenów poprzemysłowych zaszły przemiany, które pozwalają sądzić, że ich potencjał rozwojowy może być lepiej wykorzystany. Niektóre dawne państwowe zakłady przemysłowe zostały wykupione przez prywatnych przedsiębiorców i w wyniku poprawiającej się koniunktury gospodarczej zaczęły prowadzić swoją działalność na coraz większą skalę. Władze samorządowe starają się wspierać jak najszybsze regulowanie kwestii własnościowych pozostałych terenów, co umożliwi zaoferowanie ich kolejnym firmom chcącym prowadzić swoją działalność na terenie Miasta. Ponadto w granicach dzielnicy przemysłowej znajduje się obszar wolnych terenów, które

są przeznaczone pod działalność produkcyjną i usługową. Istnieje jednak konieczność przeprowadzenia modernizacji i rozbudowy infrastruktury komunalnej (szczególnie systemu drogowego oraz infrastruktury teleinformatycznej) w celu dostosowania jej do wymogów już funkcjonujących w tym obszarze przedsiębiorstw, a także stworzenia możliwości lokalizacyjnych dla nowych firm. Dotychczas dokonano częściowej modernizacji dróg w dzielnicy przemysłowej.

Przestrzeń ścisłej zabudowy miejskiej Nowego Dworu Mazowieckiego, w tym osiedla mieszkaniowe również podlegają w ostatnich latach procesom zmian. Centrum miasta, pełniące rolę podstawowej przestrzeni publicznej ze zlokalizowanymi tu instytucjami i sferą usługową oraz handlową przeżywało w ostatnich kilkunastu latach ogromny kryzys. Znikały kolejne punkty usługowe i handlowe, obniżała się jakość świadczonych usług i sprzedawanych towarów. Wiązało się to z postępującym ubożeniem społeczeństwa, które nie posiadało wystarczającej siły nabywczej, aby handel i usługi mogły się rozwijać. Również baza materialna przedsiębiorców z branży handlowej i usługowej, a także instytucji publicznych ulegała bardzo szybkiej degradacji, ponieważ nie dysponowano wystarczającymi środkami na prowadzenie niezbędnych remontów i modernizacji. Zasoby mieszkaniowe, zarówno komunalne jak i spółdzielcze także były w coraz gorszym stanie technicznym. Z powodu nasilającego się zjawiska bezrobocia i związanego z tym ubożenia mieszkańców zmniejszały się realne wpływy z czynszów, a także dochody własne gminy. Powodowało to brak środków na prowadzenie inwestycji zarówno w zasobach mieszkaniowych, jak i w infrastrukturze komunalnej.

Od kilku lat można zauważyć powolną zmianę tej sytuacji. Stopa bezrobocia uległa zmniejszeniu, pojawiły się pewne symptomy poprawy. W części budynków komunalnych przeprowadzono remonty, wykonano również nowe przyłącza do kanalizacji miejskiej. Kilka instytucji publicznych zlokalizowanych w centrum miasta uzyskało środki na modernizację swoich siedzib. Są to m. in. Urząd Skarbowy, Wydział Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego, który zaadaptował na swoją siedzibę budynek byłego gminnego przedszkola, Przedszkole Publiczne nr 3, które przeniósło swoją działalność do obiektu zlikwidowanego przedszkola prowadzonego przez podmiot wojskowy, Komenda Powiatowa Policji, która zaadoptowała duży budynek powojenny, a jej dawną siedzibę w ścisłym centrum Miasta gmina zaadaptowała na cele mieszkaniowe oraz Prokuratura Rejonowa, która przeniósła się z siedziby Sądu Rejonowego do wyremontowanego przez siebie zabytkowego obiektu powojennego w pobliżu nowej siedziby policji. Inwestycje te znacząco wpłynęły na poprawę warunków funkcjonowania instytucji publicznych, a także na wizerunek

przestrzeni miejskich. Zmiany na korzyść są również widoczne w sferze budownictwa mieszkaniowego. Po długiej przerwie powstały nowe budynki mieszkalne wielorodzinne, których inwestorami było TBS oraz inwestorzy prywatni. Zarówno Spółdzielnia Mieszkaniowa „Dąźność”, która jest właścicielem większości zasobów mieszkaniowych w Mieście, jak i wspólnoty mieszkaniowe prowadzą coraz więcej inwestycji termomodernizacyjnych. Nowe fasady budynków oraz uporządkowane tereny wokół bloków również poprawiają wizerunek miasta jako przestrzeni publicznej.

Problemem powodującym niespójność przestrzenną obszaru miejskiego jest fakt występowania dużych niezabudowanych terenów między centrum Miasta, dzielnicą Nowodworzanka (z zabudową jednorodzinną, szpitalem powiatowym i sferą usług), a dzielnicą Osiedle Młodych będącą typowym „blokowiskiem”. Aby wprowadzić większy ład przestrzenny w tej strefie Miasta realizowane są inwestycje uzbrojenia komunalnego tych przestrzeni, co przyspieszy ich zagospodarowanie.

Jak widać Nowy Dwór Mazowiecki jest miastem, w którym skumulowało się wiele problemów. Ma też jednak niezaprzeczalne atuty rozwojowe, takie jak bliskie położenie od Warszawy przy głównych szlakach komunikacyjnych, atrakcyjne walory przyrodnicze (ujście Narwi do Wisły) i historyczne (kompleks zabytkowej zabudowy militarnej - twierdza Modlin), a także rezerwy terenów inwestycyjnych. Przewycięzenie trudności przy jednoczesnym wykorzystaniu istniejących szans rozwojowych i współpraca partnerów instytucjonalnych ze społecznością lokalną jest chyba najskuteczniejszą drogą prowadzącą do rozwoju, a realizacja Lokalnego Programu Rewitalizacji powinna znacząco przyczynić się do przyspieszenia tego procesu.

W dalszej części przedstawiono wybrane informacje opisowe i dane statystyczne dotyczące Nowego Dworu Mazowieckiego.

1. ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE I INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Miasto Nowy Dwór Mazowiecki posiada aktualne plany zagospodarowania przestrzennego:

- Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Nowy Dwór Mazowiecki obszaru położonego pomiędzy ul. Generała Thommeé a Twierdzą Modlin – zatwierdzony Uchwałą Nr XXXVI/424/98 Rady Miejskiej w Nowym Dworze Mazowieckim z dnia

20.05.1998 r. (opublikowaną w Dz. Urz. Województwa Mazowieckiego Nr 40 poz. 132 z dnia 29.07.1998 r.),

- Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Nowy Dwór Mazowiecki obejmujący obszar Modlina położony w pasie fortyfikacji zewnętrznych Modlina Twierdzy – zatwierdzony Uchwałą Nr XIV/193/2000 Rady Miejskiej w Nowym Dworze Mazowieckim z dnia 24.02.2000 r. (opublikowany w Dz. Urz. Województwa Mazowieckiego Nr 43 poz. 403 z dnia 12.04.2000 r.),
- Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Nowy Dwór Mazowiecki obszaru Modlin Górka – zatwierdzony Uchwałą Nr XXV/341/2001 Rady Miejskiej w Nowym Dworze Mazowieckim z dnia 08.02.2001 r. (opublikowaną w Dz. Urz. Województwa Mazowieckiego Nr 74 poz. 757 z dnia 21.04.2001r.),
- Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Nowy Dwór Mazowiecki obszaru Kępy Nowodworskiej – zatwierdzony Uchwałą Nr XVIII/198/04 Rady Miejskiej w Nowym Dworze Mazowieckim z dnia 07.04.2004 r. (opublikowaną w Dz. Urz. Województwa Mazowieckiego Nr 167 poz. 4289 z dnia 08.07.2004 r.),
- Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Nowy Dwór Mazowiecki (pozostały obszar nie objęty innymi planami zagospodarowania przestrzennego) – zatwierdzony Uchwałą Nr XIV/154/2003 Rady Miejskiej w Nowym Dworze Mazowieckim z dnia 29.12.2003 r. (opublikowaną w Dz. Urz. Województwa Mazowieckiego Nr 45 poz. 1263 z dnia 03.03.2004r.).

W obszarze, dla którego został uchwalony ostatni z wymienionych planów znajdują się wszystkie tereny objęte Lokalnym Programem Rewitalizacji.

Znajdują się tam **obszary i obiekty chronione na podstawie Ustawy o ochronie przyrody:**

Warszawski Obszar Chronionego Krajobrazu ustanowiony Rozporządzeniem Wojewody Warszawskiego z dnia 29 sierpnia 1997 r. w sprawie utworzenia obszaru chronionego krajobrazu na terenie województwa warszawskiego (Dz. Urz. Woj. Warsz. Nr 43 z późniejszymi zmianami, a ostatnio Rozporządzenie Wojewody Mazowieckiego Nr 57 z dnia 3 lipca 2002 r. (Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego Nr 188, poz. 306).

Na terenie miasta Nowy Dwór Mazowiecki obszar chronionego krajobrazu obejmuje:

- tereny międzywala Wisły od południowej granicy miasta do ujścia Narwi,
- tereny tarasu zalewowego Narwi na prawym i na lewym brzegu,

- tereny wokół twierdzy w Modlinie pomiędzy zewnętrznym pasem fortyfikacji a drogą Zakroczym – Nowy Dwór Maz.

W granicach **Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu** – poza terenami, na których obowiązują ogólne ustalenia ochronne – wyróżniona **jest strefa szczególnej ochrony ekologicznej**. Dotyczy to: **doliny Narwi do rejonu wschodniej granicy miasta, doliny Wisły od południowych granic miasta do Mostu por. Pancera (tzw. dawnego) oraz od Mostu Obrońców Modlina 1939 r. (tzw. nowego) w dół rzeki**.

W dolinie Wisły znajduje się Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 pn. **Dolina Środkowej Wisły (PLB 140004)** - ostoja ptaków o znaczeniu europejskim, ustanowiony Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. Nr. 299, poz. 2313). Na terenie tego obszaru leżą rezerваты wiślane m.in.: „**Wikliny Wiślane**” (przylega do granic Miasta w dolinie Wisły od zachodu), „**Kępy Kazuńskie**” (o łącznej powierzchni 544,28 ha, z czego 111,74 ha znajduje się w granicach Nowego Dworu, a pozostała część należy do gminy Czosnów i Jabłonna). Oba wymienione rezerваты zostały ustanowione Rozporządzeniem Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 23 grudnia 1998 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Dz. U. Nr 166 poz. 1224 z 31 grudnia 1998 r.).

Na terenie Miasta Nowy Dwór Mazowiecki znajduje się jeden z obiektów Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 „Forty Modlińskie” zwany kazamatami, które sąsiadują od północy z Twierdzą Modlin.

Na teren miasta Nowego Dworu Mazowieckiego **sięga otulina Kampinoskiego Parku Narodowego**. Według Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 września 1997 r. w sprawie Kampinoskiego Parku Narodowego (Dz. U. Nr 132 poz. 876 z dnia 28 października 1997 r.) granica otuliny biegnie od Wyszogrodu „północno-wschodnią granicą rzeki Wisły” aż do m. st. Warszawy. Dnia 15 października 1997 r. Minister Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa wydał zarządzenie Nr 130 w sprawie zatwierdzenia planu ochrony Kampinoskiego Parku Narodowego. W wytycznych wynikających z Planu Ochrony do zagospodarowania przestrzennego miast i gmin nie sformułowano specjalnych wytycznych dla miasta Nowy Dwór Mazowiecki.

Planuje się stworzyć park krajobrazowy pn. **Wiślańsko - Narwiański Park Krajobrazowy**, położony w dolinach Wisły i Narwi, między innymi na terenach gmin Nowy Dwór Mazowiecki, Pomiechówek, Zakroczym.

Rozważane jest również ustanowienie obszaru ochrony chrząszcza zgniotka na terenie powiatów Nowodworskiego i Legionowskiego o planowanej powierzchni 50,5 ha.

Na terenie Nowego Dworu Mazowieckiego znajdują się następujące **pomniki przyrody**:

Nr rejestru	▪ Określenie położenia ▪ Podstawa prawna	Rodzaj obiektu	Obwód/wysokość
1	2	3	4
230	– Przy moście na Narwi – Dz. Urz. R.N. m. st. Warszawy Nr 21 poz. 505 z 27.12.1973 r., <i>poza ustaleniami planu</i>	Topola czarna	500 cm / 16 m
344	Ulica Paderewskiego 5, obok zabudowań mieszkalnych Dz. Urz. R.N. m. st. Warszawy Nr 19 poz. 105 z 15.09.1976 r.,	2 dęby szypułkowe	310 cm / 25 m 240 cm / 18 m
416	• Ulica Łączna 24 • Dz. Urz. R.N. m. st. Warszawy Nr 22 poz. 125z 20.12.1976 r.	Dąb szypułkowy zwany „Michałem”	400 cm / 20 m
1079	Przy drodze Gałachy – Twierdza, obok ogrodzenia starego cmentarza Dz. Urz. Woj. Stoł. Warszawskiego Nr 1 poz. 18 z 02.02.1987 r.	Topola biała	520 cm / 30 m
1100	Na pastwisku Z. Szlagowskiego przy drodze biegnącej wzdłuż wału wiślanego Dz. Urz. Woj. Stoł. Warszawskiego Nr 23 poz. 252 z 21.10.1998 r.	Dąb szypułkowy	375 cm / 22 m

W Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 sierpnia 2001 r. w sprawie określenia **rodzajów siedlisk przyrodniczych podlegających ochronie** (Dz. U. Nr 92 poz. 1029) jako chronione wskazano między innymi:

- starorzecza i inne naturalne, eutroficzne zbiorniki wodne (Nymphaeion i Potamogetonion) – poz. 21,
- zalewane muliste brzegi rzek (Bidentetalia tripartiti) – poz. 25,
- łęg topolowo-wierzbowy (Salici-Populetum) – poz. 84.

Te trzy wyżej wymienione siedliska występują na terenie Nowego Dworu Mazowieckiego na terasie zalewowej i w międzywalu Wisły.

Ochronie podlegają także:

- ponadlokalne korytarze ekologiczne:

Dolina Wisły i dolina Narwi jako korytarze ekologiczne o randze krajowej, których szczególną wartością jest awifauna oraz unikatowe walory ornitologiczne.

W koncepcji krajowej sieci ekologicznej Econet-Polska nowodworskie odcinki doliny Wisły i Narwi stanowią – wraz z Kampinoskim Parkiem Narodowym – węzłowy obszar o znaczeniu międzynarodowym oznaczonym symbolem 20M,

- lokalne korytarze ekologiczne, na które składają się:

ciąg terenów od tarasu zalewowego Wisły na południu w rejonie Wólki Górskiej (starorzecze ciągnące się od wału przeciwpowodziowego do drogi Jabłonna – Nowy Dwór Mazowiecki) poprzez lasy: Boża Wola i Księża Góra do doliny Narwi,

połączenie doliny Wisły i Narwi z terenami otwartymi lotniska (poprzez obszar chronionego krajobrazu obrzeża twierdzy Modlin).

Obiekty i obszary objęte ścisłą ochroną konserwatorską wpisane do rejestru zabytków:

Fort „Narew”. 1830 r., nr rejestru 988,

Twierdza Modlin, twierdza, murowana, początek XIX wieku, rozbudowana 1833-40, 1908, 1910, nr rejestru: 1062/60,

Spichrz, budynek murowany, I poł. XIX wieku, arch. J. Gay, wraz z terenem przyległym, nr rejestru: 1063/66,

Zespół urbanistyczny XVII/XIX w., nr rejestru: 1067/740,

ul. Warszawska 1 – kościół parafialny p.w. św. Michała Archanioła, murowany, 1792,
rozbudowany po 1980; nr rejestru 1068,

dawna austeria, ul. Kościuszki 2, nr rejestru 1541,

budynek przy ul. Kościuszki 5, nr rejestru 1515,

budynek przy ul. Mickiewicza 4, nr rejestru 1354,

willa przy ul. Paderewskiego 9, nr rejestru 1278,

cmentarz, nr rejestru 1325,

cmentarz garnizonowy twierdzy Modlin, nr rejestru 1326.

Granice obszaru strefy ścisłej ochrony konserwatorskiej wyznaczono na rysunku planu zagospodarowania przestrzennego.

Obiekty i obszary objęte pośrednią ochroną konserwatorską, stanowiące lokalne wartości kulturowe:

ul. Daszyńskiego 18 – budynek mieszkalny drewniany, początek XX wieku,

ul. Kościuszki 1 – budynek mieszkalny murowany, I poł. XIX wieku, przebudowany 1892
(d. Austerii),

ul. Kościuszki 5 – budynek mieszkalny murowany, początek XX wieku,

ul. Wybickiego 4 – budynek mieszkalny drewniany, początek XX wieku,

ul. Wybickiego 10 – budynek mieszkalny drewniany (otynkowany), początek XX wieku,

ul. Mieszka I – budynek mieszkalny murowany, początek XX wieku (PKP – 13),

ul. Mieszka I – budynek mieszkalny drewniany, początek XX wieku (PKP – 15),

Zespół budynków murowanych PKP:

Budynek stacji,

Budynek gospodarczy,

Wieża ciśnień,

ul. Mieszka I 24 – budynek mieszkalny drewniany, I ćw. XX wieku,

ul. Mieszka I 50 – budynek mieszkalny drewniany, lata 20-te XX wieku,

ul. Okrzei 1 – budynek mieszkalny drewniany, początek XX wieku,

ul. Paderewskiego 9 – willa drewniana, koniec XIX wieku,

ul. Paderewskiego 17 – budynek mieszkalny drewniany w typie dworku, II poł. XIX wieku,

ul. Sukienna (d. Stalla) 20 – budynek mieszkalny drewniany, początek XX wieku,

ul. Sukienna 28 – budynek mieszkalny drewniany otynk., początek XX wieku,

ul. Sukienna 48 – budynek mieszkalny drewniany – początek XX wieku,

ul. Warszawska 1 – plebania murowana, I ćw. XX wieku,

ul. Warszawska 4 (Łukaszewskiego) – budynek mieszkalny murowany, I ćw. XX wieku (d. przedszkole),

ul. Warszawska 18 – budynek mieszkalny drewniany, początek XX wieku,

ul. Kopernika 21 – budynek mieszkalny,

ul. Kościuszki 13 – budynek mieszkalny,

ul. Lotników 20 – budynek mieszkalny,

ul. Wybickiego 18 – budynek mieszkalny,

ul. Mazowiecka 21 – budynek mieszkalny,

ul. Sukienna 26, 60 – budynek mieszkalny,

kościół św. Michała,

cmentarz garnizonowy,

cmentarz parafialny,

cmentarz żydowski,

cmentarz ewangelicki,

zespół budynków koszarowych przy ul. Paderewskiego 3a i 3b.

Granice obszaru strefy pośredniej ochrony konserwatorskiej wyznaczono na rysunku planu zagospodarowania przestrzennego.

Na obszarze **stanowiska archeologicznego** o numerze ewid. 52-63/18 obejmującego teren średniowiecznego grodu oraz na obszarze konserwatorskiej strefy obserwacji archeologicznych (w granicach strefy ochrony układu urbanistycznego miasta XVIII-wiecznego), obejmującej nawarstwienia kulturowe związane z powstaniem i rozwojem miasta

– wyznaczonych na rysunku planu, przy podejmowaniu wszelkich działań inwestycyjnych związanych z robotami ziemnymi obowiązuje uzgodnienie z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków na etapie wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu (wzizt). planowane i uzgodnione inwestycje (na etapie robót ziemnych) muszą być prowadzone przy stałym udziale archeologa. Szczegółowy zakres prac archeologicznych ustala WKZ na etapie uzgadniania projektu decyzji wzizt.

W odniesieniu do ochrony **systemu fortyfikacji Twierdzy Modlin** jako „parku kulturowego” przyjmuje się podział terenu Twierdzy na 4 strefy ochrony konserwatorskiej w zależności od stopnia zachowania historycznych struktur twierdzy:

I STREFA – obejmuje czytelnie zachowane, historyczne struktury przestrzenne twierdzy obejmujące ciągi i zespoły budowli ziemnych, murowanych i drewnianych, z ewentualną zielenią forteczną, drogami fortecznymi, urządzeniami infrastruktury technicznej itp.

Strefa I obejmuje obwód zewnętrzny, obwód wewnętrzny, zespół koszarowy budynków oficerskich między obwodami.

W obwodzie zewnętrznym jest zachowany: pełen narys umocnień ziemnych, z podziałem na 6 frontów (Parysowski, Księcia Warszawskiego, Borodino, Św. Jerzego, Połtawski i Ostrołęcki). W obwodzie wału twierdzy wyróżniają się 3 zespoły bastionowe tworzące korony: Utracką, Środkową, Modlińską. Na przedpolu wału głównego zachowały się raweliny i lunety, również mur Carnota (1832-41) oraz większość obiektów architektonicznych, wśród których wyróżniają się: bramy: Saperska (1837-39), Korony Utrackiej (1836-37), Zakroczymska (1833-41), Ledóchowskiego (1832-41), Północna (1832-41), Szulca (1832-41) i Ostrołęcka (1836), Działobitnia Napoleońska (1811-12), grzybkowe reduty (1834-37) i (1833-37) oraz półokrągłe działobitnie (1834-37).

W obwodzie wewnętrznym zachowany jest pełen narys umocnień ziemnych złożony z 5 bastionów i rawelinu. Wśród zachowanych w większości obiektów architektonicznych wyróżniają się: bramy – Poniatowskiego (1811-12), Północy (1811-12), Dąbrowskiego (1837) oraz Działobitnia Dehna (1839) oraz unikatowy budynek koszar obronnych (1864-70) o długości 2300 m, dostosowany ukształtowaniem do ziemnego obwodu obronnego (zachowana wieża ciśnień i inne obiekty na dziedzińcu koszar).

Przed rawelinem obwodu wewnętrznego zachowany zespół oficerskich budynków koszarowych z przełomu XIX i XX wieku.

II STREFA – obejmuje obszary, na których historyczne struktury (obejmujące również drogi forteczne, urządzenia infrastruktury technicznej itp.) zachowały się częściowo lub szczerunkowo w układach rozproszonych, bez pierwotnych powiązań funkcjonalno-przestrzennych, jak też obszary i otwarte wnętrza przylegające do zewnętrznego obwodu twierdzy.

III STREFA – obejmuje obszary, na których historyczne struktury twierdzy nie zachowały się w całości.

IV STREFA – obejmuje obszary byłej esplanady.

WYBRANE DANE STATYSTYCZNE DOTYCZĄCE INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

DROGI

Długość dróg gminnych wynosi ok. 50,9 km, z czego dróg utwardzonych jest ok. 45,2 km, a dróg gruntowych ok. 5,7 km. Przez miasto przebiegają również drogi powiatowe o łącznej długości ok. 3 km oraz drogi wojewódzkie nr 630 i 631.

ZAOPATRZENIE W WODĘ

Miasto jest zaopatrywane w wodę z 9 studni głębinowych: 3 studnie w SUW „Warszawska”, 3 studnie ASUW Modlin Górka „Wisła” (w kwietniu zakończyliśmy budowę nowej studni), 3 studnie Twierdza Modlin.

Ogólna długość czynnej wodociągowej sieci rozdzielczej wynosi 53,5 km, w tym ok. 7,5 km w Twierdzy Modlin, do sieci wodociągowej podłączonych jest 1.801 budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania, ok. 26.268 osób korzysta z sieci wodociągowej.

ODPROWADZANIE I UTYLIZACJA ŚCIEKÓW

Miejska oczyszczalnia ścieków „Południe” została uruchomiona w 1994 r. Jest oczyszczalnią typu mechaniczno-biologicznego o maksymalnej dobowej przepustowości 7.000 m³/d. Długość czynnej sieci kanalizacyjnej wynosi 53 km, w tym ok. 12 km w Twierdzy Modlin,

ok. 1.018 budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania jest podłączonych do sieci kanalizacyjnej, ok. 21.805 osób ma możliwość korzystania z sieci kanalizacyjnej.

SIEĆ GAZOWA I ELEKTROENERGETYCZNA

Długość sieci gazowej ogółem wynosi ok. 31,8 km, z czego sieć przesyłowa to ok. 6,6 km, a sieć rozdzielcza – ok. 25,2 km. Ok. 1.000 budynków jest podłączonych do sieci gazowej, a ponad 3.900 gospodarstw domowych jest odbiorcami gazu. Ponad 8.300 gospodarstw domowych jest odbiorcami energii elektrycznej o niskim napięciu.

CIEPŁOWNICTWO

Źródłem ciepła dla Miasta jest ciepłownia centralna przy ul. Przemysłowej 1. Jej moc wynosi ok. 64 MW. Długość sieci ciepłowniczej wynosi 27,01 km, w tym 16,15 km sieci preizolowanych. Stan techniczny sieci jest przeciętnie dobry. Dostęp do sieci ciepłowniczej ma ok. 70 % mieszkańców prawobrzeżnej części miasta (działnica Modlin-Twierdza posiada własną ciepłownię, a działnica Modlin-Górka nie jest włączona do miejskiego systemu ciepłego).

ODPADY STAŁE

Gmina Nowy Dwór Mazowiecki korzysta z międzygminnego wysypiska odpadów w sąsiedniej gminie Zakroczym. Na terenie Miasta usługi związane z odbiorem odpadów stałych świadczy Miejski Zakład Oczyszczania (gminna jednostka organizacyjna) oraz prywatne firmy. Większość odpadów komunalnych jest poddawana segregacji.

Odpady z terenu gminy - 2006 r.

Rodzaje najczęściej wytwarzanych odpadów na terenie gminy w 2006 r.:

- szkło – 19,9 ton
- papier – 163,9 ton
- tworzywa – 42,37 ton
- wielkogabarytowe – 23 ton
- metal – 1,8 ton
- zielone – 8 ton
- drewno – 1,68 ton

Odpady z terenu gminy - 2007 r.

Rodzaje najczęściej wytwarzanych odpadów na terenie gminy w 2007 r.:

- niesegregowane - 9040,75 ton
- szkło – 50,75 ton
- papier – 247,62 ton
- tworzywa – 50,772 ton
- biodegradowalne – 102,00 ton
- metal – 0,622 ton
- zużyty sprzęt – 1,013 ton
- drewno – 1,766 ton

Odpady z terenu gminy - 2008 r.

Rodzaje najczęściej wytwarzanych odpadów na terenie gminy w 2008 r.:

- niesegregowane - 10609,11 ton
- szkło – 64,02 ton
- papier – 205,18 ton
- tworzywa – 119,44 ton
- biodegradowalne – 22,54 ton
- metal – 1,31 ton
- zużyty sprzęt – 5 ton

MIESZKALNICTWO

W 2008 r. w Mieście było ok. 9.900 mieszkań, z czego trochę ponad 1.400 były to zasoby komunalne. Pozostałe mieszkania to w większości zasoby Spółdzielni Mieszkaniowej (ok. 3.200), Zespołu Zarządców Nieruchomości (ok. 3.100) oraz prywatnych właścicieli.

Zbiornicze zestawienie danych za lata 2004-2008.

Lp.	NAZWA	2004 r.	2005 r.	2006 r.	2007 r.	2008 r.
1	Wodociągi-dł. czynnej sieci rozdzielczej (km)	43,7	51,2	52,9	53,0	53,5
2	Ludność korzystająca z sieci wodociągowej (osoby)	25.942	26.329	26.315	26.286	26.268
3	% mieszkańców mających dostęp do sieci wodociągowej	94 %	95,6 %	95,6 %	95,6 %	95,6 %
4	Kanalizacja – dł. czynnej sieci kanalizacyjnej	35,5	49,6	52,3	52,8	53,0
5	Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej (osoby)	16.466	21.648	21.818	21.820	21.805
6	% mieszkańców mających dostęp do sieci kanalizacyjnej	59,9 %	78,6 %	79,3 %	79,4 %	79,4 %
7	Liczba mieszkań ogółem	9.669	9.707	b.d.	9.820	b.d.
8	Zasoby mieszkaniowe stanowiące własność gminy (szt.)	685	1.891	1.706	1.566	1.430

2. GOSPODARKA

Na terenie Miasta Nowy Dwór Mazowiecki prowadzi obecnie działalność ok. 3.000 podmiotów gospodarczych, z czego działa ok. 260 zakładów przemysłowych (w tym przetwórstwo przemysłowe), ok. 1.100 punktów handlowych, ok. 60 zakładów gastronomicznych, ok. 1000 firm usługowych, ok. 200 firm transportowych oraz ponad 200 pozostałych.

W poniższej tabeli ujęto w układzie dynamicznym zmiany zachodzące w ostatnich latach w odniesieniu do podmiotów zarejestrowanych w systemie REGON oraz dynamikę zmian zachodzących wśród osób pracujących i bezrobotnych.

Zbiornicze zestawienie danych za lata 2006-2007.

L.p.	NAZWA	2006 r.	2007 r.
1	Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON (szt.), w tym:	2.986	2.995
2	Sektor publiczny (szt.)	145	144
3	Sektor prywatny (szt.)	2.841	2.851
4	Osoby prawne i jednostki niemające osobowości prawnej, w tym:	553	577
5	- spółki handlowe, w tym:	113	123
6	- spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	16	19
7	- spółki cywilne	215	221
8	- spółdzielnie	12	12
9	- fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne	36	40
10	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	2.433	2.418

3. SFERA SPOŁECZNA**DEMOGRAFIA****Liczba ludności Nowego Dworu Mazowieckiego**

Rok	liczba ludności
2001	27.722*
2002	27.684
2003	27.594
2004	27.544
2005	27.538
2006	27.502
2007	27.419

*Wzrost liczby mieszkańców w roku 2001 związany jest z przyłączeniem do granic administracyjnych miasta wsi Okunin.

Liczba mieszkańców wg ekonomicznych grup wieku

rok	w wieku przedprodukcyjnym	w wieku produkcyjnym	w wieku poprodukcyjnym
2001	6.209	18.500	3.014
2002	5.960	18.629	3.095
2003	5.724	18.711	3.159
2004	5.546	18.777	3.192
2005	5.434	18.889	3.268
2006	5.284	18.879	3.339
2007	5.203	18.731	3.485

Procentowy udział mieszkańców w wieku produkcyjnym

rok	ogólna liczba mieszkańców	w wieku produkcyjnym	% mieszkańców w wieku produkcyjnym
2001	27.722	18.500	66,73
2002	27.684	18.629	67,29
2003	27.594	18.711	67,81
2004	27.544	18.777	68,17
2005	27.538	18.889	68,59
2006	27.502	18.879	68,65
2007	27.419	18.731	68,31

Tendencje przedstawione powyżej odzwierciedla tzw. wskaźnik obciążenia ekonomicznego (liczba ludności w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym).

Wskaźnik obciążenia ekonomicznego

Ludność w wieku	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Produkcyjnym	18.500	18.629	18.711	18.777	18.889	18.879	18.731
Nieprodukcyjnym	9.223	9.055	8.883	8.738	8.702	8.623	8.688
Razem	27.723	27.684	27.594	27.515	27.591	27.502	27.419
Wskaźnik obciążenia ekonomicznego	49,85	48,61	47,47	46,54	46,07	45,68	46,38

Wskaźnik obciążenia ekonomicznego spada aż do roku 2006, a w roku 2007 nieznacznie rośnie o 0,7 punktu procentowego w porównaniu do roku poprzedniego.

Przyrost naturalny

Rok	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny
2001	255	205	50
2002	294	240	54
2003	265	238	27
2004	240	218	22
2005	260	222	38
2006	274	240	34
2007	287	258	29

WYKSZTAŁCENIE

Wykształcenie - na podstawie Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z 2002 r.

Ludność według wykształcenia*

wyższe	policealne	średnie	zasadnicze zawodowe	podstawowe
2.664	944	8.301	4.699	5.756

*Powyzsze dane dotyczą mieszkańców w wieku 13 lat i więcej.

Wykształcenie dorosłych mieszkańców*

Wykształcenie		wyższe	policealne	średnie	zasadnicze zawodowe	podstawowe	podstawowe nieukończone i bez wykształcenia	nieustalone
Ogółem	20259	2.664	944	7.974	4.510	3.438	227	502

*Powyzsza tabela przedstawia poziom wykształcenia mieszkańców powyżej 19-ego roku życia.

Wykształcenie mieszkańców wg grup wiekowych

	ogółem	wyższe	policealne	średnie	zasadnicze zawodowe	podstawowe ukończone	podstawowe nieukończone i bez wykształcenia	nieustalone
ogółem	23.433	2.664	944	8.301	4.699	5.756	540	529
19 i mniej	3.174	brak	brak	327	189	2.318	313	27
20-29	4.756	797	190	2.219	946	453	14	137
30-39	3.479	659	183	1.395	864	258	12	108
40-49	4.738	597	312	1.944	1.284	476	13	112
50-59	3.546	371	175	1.306	938	685	13	58
60-64	1.078	96	46	353	190	357	11	25
65 i więcej	2.662	144	38	757	288	1.209	164	62
kobiety	11.107	1.338	218	3.736	2.826	2.503	228	259
mężczyźni	12.326	1.326	726	4.566	1.873	3.253	312	270

BEZROBOCIE

Stopa bezrobocia w powiecie nowodworskim

2004	2005	2006	2007	2008
21,3%	20,0%	16,4%	10,8%	7,7%

Poniższe dane dotyczą zjawiska bezrobocia na terenie Miasta Nowy Dwór Mazowiecki

Bezrobotni wg wykształcenia

	2003			2004			2005			2006			2007			2008		
Wykształcenie	ogółem	M	K	ogółem	M	K	ogółem	M	K	ogółem	M	K	ogółem	M	K	ogółem	M	K
Wyższe	83	25	58	153	42	111	169	51	118	140	46	94	125	46	79	108	32	76
Policealne i średnie zawodowe	456	179	277	990	375	615	896	372	524	752	282	470	502	202	300	431	165	266
Średnie ogólnokształcące	131	28	103	299	75	224	324	92	232	300	89	211	205	54	151	191	53	138
Zasadnicze zawodowe	699	409	290	1931	120	8723	1681	103	1650	1336	783	553	866	478	388	595	320	275
Podstawowe i niepełne/gimnazjalne i poniżej	631	306	325	1637	938	699	1574	879	695	1298	692	606	804	402	402	641	326	315

Bezrobotni wg wieku

rok	2003			2004			2005			2006			2007			2008		
wiek	ogółem	M	K	ogółem	M	K	ogółem	M	K	ogółem	M	K	ogółem	M	K	ogółem	M	K
18-24	480	221	259	1096	549	547	970	475	495	705	328	377	370	147	223	335	149	186
25-34	506	237	269	1293	598	695	1220	534	686	998	403	595	669	248	421	564	200	364
35-44	389	148	241	1014	526	488	895	465	430	724	347	377	431	189	242	352	137	215
45-54	542	282	260	1325	751	574	1232	707	525	1063	575	488	722	372	350	487	244	243
55-59	72	48	24	243	170	73	286	203	83	299	202	97	270	186	84	192	130	62
60-64	11	11	0	36	36	0	41	41	0	37	37	0	40	40	0	36	36	0

Bezrobotni wg stażu pracy

Rok	2003			2004			2005			2006			2007			2008		
Staż pracy	ogółem	M.	K	ogółem	M.	K	ogółem	M.	K	ogółem	M.	K	ogółem	M.	K	ogółem	M.	K
do 1 roku	254	114	140	565	248	317	562	266	296	456	194	262	228	66	162	208	83	125
1-5 lat	333	150	183	955	510	445	829	433	396	686	318	368	451	193	258	419	178	241
5-10 lat	314	148	166	759	396	363	703	362	341	584	274	310	977	766	211	317	140	177
10-20 lat	363	163	200	955	494	461	850	443	407	708	370	338	450	220	230	323	146	177
20-30 lat	266	153	113	645	433	212	550	371	179	469	292	177	339	224	115	234	145	89
30 lat i więcej	59	56	3	116	109	7	118	104	14	120	105	15	97	79	18	78	64	14
bez stażu	411	163	248	1015	448	567	1032	446	586	803	339	464	500	174	326	387	140	247

OPIEKA SPOŁECZNA

Dane dotyczą pomocy udzielonej mieszkańcom miasta w ramach działania Ośrodka Pomocy Społecznej (zarówno ze środków budżetu państwa, jak i środków własnych gminy) w roku 2008.

W ramach **zadań zleconych** świadczenia otrzymały 232 osoby z 244 rodzin na kwotę 745.899 zł:

- zasiłki stałe - 213 osób otrzymało 1911 świadczeń na kwotę 643.735 zł,
- 23 osoby z zaburzeniami psychicznymi objęte były specjalistycznymi usługami opiekuńczymi przez dwie pielęgniarki i psychologa – 102.164 zł.

Zadania własne objęły 1.031 osób z 753 rodzin na kwotę 1.648.125 zł:

- 271 dzieci ze 154 rodzin miało wykupione obiady (33.223) na kwotę 160.163 zł, w tym 132.661 zł dotacja rządowa, 27.502 zł gmina,
- 131 osób korzystało z obiadów w stołówce – 28.482 obiady na kwotę 88.991 zł (3,12 zł - cena obiadu),
- 57 osób korzystało z usług opiekuńczych świadczonych przez 10 opiekunek; koszt usług wyniósł 343.337 zł (17.342 godzin).
- 337 osób otrzymało zasiłki celowe specjalne (833) na kwotę 221.519 zł,
- 366 osób otrzymało zasiłki celowe i pomoc rzeczową na kwotę 603.370 zł,

- sprawiono 2 pogrzeby na kwotę 2.146 zł,
- 1 rodzina otrzymała pomoc finansową z tytułu zdarzenia losowego (pożar) – 1.000 zł,
- 9 osób umieszczonych w domu pomocy społecznej miało dopłaty do swojego pobytu w kwocie 108.927 zł.
- 217 osób otrzymało zasiłki okresowe (801 świadczeń) na kwotę 227.599 zł, 211.848 zł - dotacja wojewody; 15.751 – środki własne.

Ośrodek prowadzi **ośrodek wsparcia** w postaci stołówki (131 osób) i świetlicy dla osób korzystających ze stołówki (30 osób) oraz dla osób z zaburzeniami psychicznymi (23 osoby). Pomoc ta jest przeznaczona tylko dla najuboższych mających problemy z samodzielnym przygotowaniem posiłku. Ośrodek wsparcia świadczy usługi opiekuńcze dla osób wiekowych i niepełnosprawnych także intelektualnie oraz zaburzonych psychicznie. Celem działań jest jak najdłuższe utrzymanie tych osób w swoim środowisku zamieszkania w maksymalnie dobrej kondycji psychicznej i fizycznej unikając jak najdłużej umieszczania w domu pomocy społecznej. Wydatki na funkcjonowanie Ośrodka to: zakup żywności (13.999 zł), materiały i wyposażenie (4.998 zł), utrzymanie budynku (46.275 zł) – razem 65.272 zł.

Wielkość przeciętnej rodziny to 2,3 osoby. Po odliczeniu osób samotnie gospodarujących (362), rodzina liczy ok. 3,5 osoby. Rodzin z dziećmi jest 320 (1.271 osób). Wielkość tej rodziny to przeciętnie 4 osoby.

Rodzin wielodzietnych jest 46, liczące przeciętnie po 6,5 osoby. Rodzin niepełnych jest 186 (592 osoby). Skład tej rodziny to matka z dziećmi; 79 rodzin z jednym dzieckiem, 60 z dwójką dzieci, 32 z trójką, 15 rodzin posiada czworo lub więcej dzieci. 236 to rodziny, gdzie podstawowym źródłem utrzymania jest emerytura lub renta. Żyje w nich 431 osób, 135 to jednoosobowe gospodarstwa.

Główne przyczyny przyznawania pomocy:

- ubóstwo - 385 rodzin (939 osób) – ok. 47 % (brak stałych dochodów lub w wysokości poniżej ustawowego kryterium).
- bezrobocie - 331 rodzin (923 osoby) - 37,5 %,
- choroba długotrwała - 335 rodzin (612 osób)- 40,7 %,
- niepełnosprawność - 404 rodziny (723 osoby) - 49 %,
- bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – 191 rodzin (664 osoby) – 23%
- rodziny niepełne stanowią 58% (186) wszystkich rodzin posiadających dzieci (żyje w nich 592 osoby)

- alkoholizm - ok. 60 % rodzin ma problemy finansowe i inne z tytułu nadużywania alkoholu przez jej członków.

Ośrodek Pomocy Społecznej jest jedynym podmiotem realizującym świadczenia rodzinne. W ciągu roku 2008 r. wypłacił:

- 21.156 zasiłków rodzinnych dla 1.221 rodzin na kwotę – 1.260.335,00 zł oraz dodatki do zasiłków rodzinnych na kwotę – 1.190.995 zł, w tym:
 - z tytułu urodzenia dziecka 146 świadczeń na kwotę 146.000 zł,
 - urlop wychowawczy 926 świadczeń, na kwotę – 362.055,00 zł,
 - kształcenie i rehabilitacja dziecka niepełnosprawnego – 1176 św. – 90.100,00 zł,
 - podjęcie przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania –869 św. – 45.090,00 zł.
 - Podatek dla rodzin wielodzietnych – 2.849 św. – 227 920,00
 - rozpoczęcie roku szkolnego 983 osób = 98.300,00 zł.
- zasiłek pielęgnacyjny – 6399 św. na kwotę 979.047,00
- świadczenie pielęgnacyjne (opieka nad dzieckiem niepełnosprawnym) – 716 św. na kwotę 300.482,00 zł.
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka – 333 św. – 333 000,00 zł
- składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe od zasiłków - 693 św. na kwotę 74.215,00 zł.
- zaliczka alimentacyjna dla 135 rodzin – 2.099 św. – 455.592,00
- fundusz alimentacyjny dla 134 rodzin – 605 św. na kwotę – 181.850,00 zł.

Ogółem wydano:

na zasiłki – 4.775.516,00 zł.

na koszty obsługi – 184.584,58 zł Wojewoda

90.745,00 zł. Gmina

razem: 5.050.845,58 zł.

BEZPIECZEŃSTWO

Najczęściej występujące zdarzenia przestępcze w okresie roku 2008 oraz efekty ich zwalczania na terenie Miasta Nowy Dwór Mazowiecki.

Dane	Wszczęte postępowania			Przestępstwa stwierdzone			Wskaźnik skuteczności	
	2007	2008	Dynamika	2007	2008	Dynamika	2007	2008
Ogólne	1072	1139	106,3 %	1044	1033	98,9 %	63,4	59,3
Kryminalne	793	816	102,9 %	742	738	99,5 %	50,2	44,0
Kradzież mienia	180	190	105,6 %	182	189	103,8 %	18,0	21,2
Kradzież pojazdów	15	15	100,0 %	14	15	107,1 %	18,8	20,0
Rozbój, wymuszanie	34	28	82,4 %	28	25	89,3 %	42,9	62,5
Kradzież z włamaniem	119	169	142,0 %	120	170	141,7 %	9,8	17,0
Uszkodzenie mienia	67	93	138,8 %	73	88	120,5 %	32,9	28,4
Przestępstwa gospodarcze	83	78	94,0 %	107	86	80,4 %	95,3	95,3
Przestępstwa narkotykowe	17	25	147,1 %	55	36	65,5 %	98,2	97,2

W minionych latach na terenie Nowego Dworu Mazowieckiego działały dwie dobrze zorganizowane grupy przestępcze. Ich członkowie „specjalizowali się” głównie w wymuszeniach rozbójniczych (haracze), ale również popełniali inne groźne przestępstwa. Dochodziło również do porachunków między tymi grupami przy użyciu różnych środków (w tym broni palnej i materiałów wybuchowych). Czynności przeprowadzone przez policjantów Centralnego Biura Śledczego, Komendy Wojewódzkiej Policji z siedzibą w Radomiu, Komendy Stołecznej Policji oraz Komendy Powiatowej Policji w Nowym Dworze Mazowieckim doprowadziły do rozbicia tych grup. Większość ich członków trafiła do zakładów karnych. Przywódcy grup zostali skazani na długoletnie kary więzienia. Niestety nie wszyscy. Niewykluczone, że ponownie może dojść do porachunków. W porównaniu jednak z tantym okresem sytuacja na terenie Miasta poprawiła się, na co wskazują dane z ostatniego okresu.

Do podstawowych czynników wpływających na przestępczość na terenie miasta należy zaliczyć:

- bezpośrednia bliskość Warszawy;
- migracja ludności (miasto staje się tzw. „sypialnią”);
- natężenie ruchu drogowego (szczególnie tranzyt samochodów ciężarowych).

Policji w Nowym Dworze Mazowieckim przestępstwa przeciwko mieniu. W okresie od stycznia do grudnia 2008 r. na ogólną liczbę 1033 przestępstw stwierdzonych 487 to przestępstwa przeciwko mieniu. W analogicznym okresie roku 2007 sytuacja przedstawiała się następująco: 1044 przestępstwa stwierdzone z tego 417 przestępstw przeciwko mieniu.

W kategorii przestępstw kryminalnych nastąpił wzrost liczby spraw wszczętych z 793 w roku 2007 na 816 w roku 2008. Jednakże zmalała liczba przestępstw stwierdzonych z liczby 742 w roku 2007 do liczby 738 w roku 2008. Dynamika w przestępstwach stwierdzonych kryminalnych wyniosła 99,5%.

Na takim samym poziomie, co w roku 2007 pozostała ilość spraw wszczętych w kategorii kradzieży pojazdu. W przypadku natomiast przestępstw stwierdzonych wskaźnik dynamiki wynosi 107,1%.

W kategorii przestępczości rozbójniczej ilość spraw wszczętych zmalała z 34 w roku 2007 na 28 w roku 2008, co daje wskaźnik dynamiki 82,4%. Z kolei ilość przestępstw stwierdzonych przedstawia się następująco: 28 w roku 2007, 25 w roku 2008, co daje wskaźnik dynamiki 89,3%.

W kategorii przestępstw kradzieży z włamaniem w roku 2007 odnotowano ilość 119 postępowań wszczętych natomiast w przypadku roku 2008 ilość 169. Dynamika wówczas wyniosła 142%. Jeżeli chodzi o przestępstwa stwierdzone to nastąpił ich wzrost ze 120 w roku 2007 na 170 w roku 2008.

Wzrosła liczba wszczętych postępowań w kategorii przestępczości narkotykowej z 17 w roku 2007 do 25 w roku 2008, co daje dynamikę na poziomie 147,1%. Przestępstw stwierdzonych w roku 2007 odnotowano w ilości 55, natomiast w roku 2008 w ilości 26, wskaźnik dynamiki wyniósł 65,5%.

Reasumując należy stwierdzić, że stan poczucia bezpieczeństwa w Nowym Dworze Mazowieckim należy uznać za lepszy w porównaniu do wskaźników z lat poprzednich.¹

¹ Na podstawie Sprawozdania Komendanta Powiatowego Policji w Nowym Dworze Mazowieckim „Ocena efektów działania Komendy Powiatowej policji w Nowym Dworze Mazowieckim w okresie styczeń – wrzesień 2004 r.” złożonego w trakcie sesji Rady Miejskiej w Nowym Dworze Mazowieckim w dniu 25.11.2004 r. oraz Sprawozdania z pracy Komendy Powiatowej Policji w Nowym Dworze Mazowieckim za rok 2008.

Wspólne działania władz Miasta i Policji prowadzą do poprawy stanu bezpieczeństwa, należy jednak w dalszym ciągu dążyć do zwiększenia poczucia bezpieczeństwa mieszkańców oraz podjąć działania w celu zwiększenia zaufania z ich strony do Policji i jej poczynąń.

4. ANALIZA SWOT

Poniższe zestawienie przedstawia najważniejsze czynniki wpływające na rozwój Miasta (opracowano na podstawie analizy SWOT wykonanej w trakcie prac nad Strategią Rozwoju Miasta)

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
▪ Dogodne położenie geograficzne Miasta ▪ Środowisko przyrodnicze sprzyjające rekreacji i wypoczynkowi – położenie w widłach dwóch rzek – Narwi i Wisły; dobre warunki do uprawiania sportów wodnych i wędkarskich ▪ Bogata historia Miasta i istniejące atrakcje turystyczne (m. in. twierdza Modlin) ▪ Zróżnicowana infrastruktura (lotnisko, kolej, układ dróg – bardzo dobre połączenia drogowe z Warszawą) ▪ Rozwinięta miejska infrastruktura techniczna ▪ Istniejące obiekty sportowe – możliwość organizowania imprez masowych (stadion, hala sportowa) ▪ Duża ilość terenów pod budownictwo mieszkaniowe ▪ Dużo wolnych obiektów i terenów do zagospodarowania ▪ Ciepłownia i oczyszczalnia ścieków zabezpieczająca potrzeby Miasta ▪ Własne organa utrzymania porządku i ścigania (Policja, Straż Miejska,	▪ Rozczłonkowanie – rozproszenie terenu Miasta (podzielone rzeką Narew i torami kolejowymi) ▪ Rozdrobnienie gruntów powodujące trudności w ich wykupie ▪ Niewystarczające inwestycje mieszkaniowe ▪ Niewystarczająca liczba mieszkań komunalnych i ich niski standard ▪ Nieuregulowany stan prawny nieruchomości ▪ Duża liczba niewykorzystanych budynków ▪ Brak własnego wysypiska śmieci ▪ Brak kanalizacji deszczowej ▪ Nierównomiernie rozbudowana infrastruktura techniczna ▪ Strach mieszkańców przed współpracą z organami ścigania ▪ Niedostateczna opieka nad nieletnimi ▪ Niewystarczająca ilość miejsc zabaw dla dzieci ▪ Słabe wyposażenie szpitala oraz miejskich służb medycznych

Prokuratura, Sąd) ▪ Funkcjonująca jednostka Państwowej Straży Pożarnej ▪ Szpital funkcjonujący na terenie Miasta ▪ Duża liczba osób w wieku produkcyjnym chcących podjąć pracę ▪ Tania siła robocza w stosunku do Warszawy i innych bardziej rozwiniętych terenów ▪ Dobra obsługa finansowo-bankowa ▪ Rosnąca liczba miejsc pracy ▪ Rozbudowa obiektów zaplecza kulturalno-rekreacyjnego w Nowym Dworze Mazowieckim (budowa basenu)	▪ Utrudniony dojazd do szpitala – przejazd kolejowy ▪ Zły stan infrastruktury komunikacyjnej ▪ Brak ścieżek rowerowych ▪ Niebezpieczne przejazdy kolejowe (do czasu modernizacji linii kolejowej) ▪ Mała zasobność finansowa większości mieszkańców Miasta ▪ Brak zakładów pracy oferujących miejsca pracy dla specjalistów ▪ Odpływ wykwalifikowanej kadry technicznej ▪ Mała liczba podmiotów gospodarczych ▪ Słaba integracja środowisk biznesowych ▪ Brak wsparcia władz Miasta dla firm ▪ Profile kształcenia w szkołach niedostosowane do rynku pracy ▪ Degradacja obiektów i terenów zabytkowych ▪ Brak bazy turystyczno-hotelowej ▪ Niedostateczna baza żywieniowa i noclegowa ▪ Brak tanich barów ▪ Mała wydolność organizacji społecznych, politycznych i młodzieżowych oraz brak wzajemnej integracji ▪ Brak klubów młodzieżowych ▪ Niewystarczające wyposażenie ośrodków kultury ▪ Brak odpowiednio przygotowanych otwartych terenów rekreacyjnych
SZANSE	ZAGROŻENIA
Zainteresowanie inwestowaniem	Niskie dochody w sferze budżetowej

w pobliżu Warszawy Dobre połączenia komunikacyjne z otoczeniem Możliwość zagospodarowania terenów twierdzy Modlin i lotniska Zasoby wojskowe po jednostkach wojskowych Dostępność miejsc pracy w Warszawie Łatwość dostępu do szkół średnich i wyższych Dynamiczny rozwój internetu Możliwość pozyskiwania finansowania zewnętrznego na przedsięwzięcia inwestycyjne, szkoleniowe i edukacyjne Duża liczba ofert kulturalnych w Warszawie i okolicach Wzrastający popyt na atrakcyjne formy i miejsca rekreacji i wypoczynku Rozwój turystyki Włączenie Narwi i Wisły do sieci EECONET Bliskość Puszczy Kampinoskiej Bliskość dużych rynków zbytu Dostępność gruntów w ościennych gminach	Niekorzystna polityka podatkowa państwa Wysokie koszty utrzymania mieszkań Zbyt drogie leki i usługi medyczne Wzrost zachorowań na choroby cywilizacyjne i zakaźne Wzrost przestępczości i uzależnień wśród młodzieży Przedłużające się pertraktacje związane z przejęciem mienia wojskowego – dewastacja obiektów Brak decyzji dotyczących przyszłości twierdzy Modlin Wysokie koszty kształcenia Powszechność wzorców konsumpcyjnego trybu życia Zanieczyszczenie rzek z górnego ich biegu Drenaż pracowników przez Warszawę Brak decyzji o rozbudowie (i finansowaniu inwestycji) sieci energetycznej i gazowej Istnienie zagrożenia powodziowego Brak koncepcji utylizacji odpadów komunalnych Sprzedaż fragmentów twierdzy Modlin prywatnym właścicielom przez AMW bez uchwalonej koncepcji zagospodarowania Sprzedaż obszarów przyległych do lotniska prywatnym właścicielom przez ANR bez koncepcji zagospodarowania Duża konkurencja ze strony innych gmin w zakresie lokalizacji inwestycji Wysokie koszty zatrudniania pracowników
--	--

III. POWIĄZANIA PROGRAMU Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

Lokalny Program Rewitalizacji jest zgodny z celami i priorytetami zawartymi w najważniejszych dokumentach strategicznych dotyczących kierunków rozwoju regionalnego i lokalnego. Poniżej przedstawiono powiązania programu z poszczególnymi dokumentami strategicznymi.

1. STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO

Program jest zgodny z poniższymi celami „STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO do roku 2020”:

Cel pośredni 1. Rozwój kapitału społecznego

co nastąpi w wyniku realizacji następujących kierunków działań:

- 1.1 Rozwój społeczeństwa informacyjnego i teleinformatyzacji
- 1.3 Wzrost zatrudnienia w regionie i przeciwdziałanie bezrobociu
- 1.5 Dążenie do poprawy warunków i zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych
- 1.6 Intensyfikacja działań na rzecz rozwiązywania problemów społecznych
- 1.7 Poprawa bezpieczeństwa publicznego

Cel pośredni 2. Wzrost innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu

co nastąpi w wyniku realizacji następujących kierunków działań:

- 2.1 Rozwój MSP oraz wzrost ich innowacyjności i konkurencyjności
- 2.2 Wspieranie instytucji otoczenia biznesu
- 2.5 Budowa systemu innowacyjnego w regionie

Cel pośredni 3. Stymulowanie rozwoju funkcji metropolitalnych Warszawy

co nastąpi w wyniku realizacji następujących kierunków działań:

- 3.1 Wzmocnienie powiązań Warszawy z otoczeniem regionalnym, krajowym i międzynarodowym
- 3.4 zahamowanie narastania chaosu w przestrzennym zagospodarowaniu stolicy i jej otoczenia

Cel pośredni 4. Aktywizacja i modernizacja obszarów pozametropolitalnych

co nastąpi w wyniku realizacji następujących kierunków działań:

- 4.1 Poprawa dostępności komunikacyjnej i transportu w regionie, w tym lotnictwa cywilnego
- 4.2 Wzmocnienie potencjału rozwojowego ośrodków subregionalnych i małych miast

- 4.4 Budowa i rozwój infrastruktury społecznej
- 4.5 Ochrona i rewaloryzacja środowiska przyrodniczego dla zapewnienia trwałego i zrównoważonego rozwoju

Cel pośredni 5. Rozwój społeczeństwa obywatelskiego oraz kształtowanie wizerunku regionu co nastąpi w wyniku realizacji następujących kierunków działań:

- 5.1 Rozwój społeczeństwa obywatelskiego i integracji regionalnej
- 5.2 poprawa i promocja atrakcyjności inwestycyjnej w regionie
- 5.3 Promocja i zwiększenie atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej regionu w oparciu o walory środowiska

2. WOJEWÓDZKI PROGRAM ROZWOJU REGIONALNEGO MAZOWSZA NA LATA 2001-2006

Program jest zgodny z poniższymi priorytetami „REGIONALNEGO PROGRAMU OPERACYJNEGO WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO 2007-2013”:

PRIORYTET I - TWORZENIE WARUNKÓW DLA ROZWOJU POTENCJAŁU INNOWACYJNEGO I PRZEDSIĘBIORCZOŚCI NA MAZOWSZU.

Działanie 1.3 Kompleksowe przygotowanie terenów pod działalność gospodarczą.,

które obejmuje m.in. budowę nowych lub modernizację istniejących obiektów, w tym przemysłowych i powojсковych, w celu stworzenia strefy aktywności gospodarczej (z wyłączeniem przedsięwzięć wspieranych w ramach Działania 5.2. Rewitalizacja miast, działania studyjno – koncepcyjne (dokumentacja, prace analityczne) dotyczące tworzenia terenów inwestycyjnych o powierzchni poniżej 40ha.

Działanie 1.7 Promocja gospodarcza

Obejmuje przede wszystkim następujące typy przedsięwzięć organizację imprez oraz kampanii promocyjnych i marketingowych, uczestnictwo przedsiębiorców w targach, imprezach targowo - wystawienniczych w charakterze wystawcy, udział w branżowych misjach gospodarczych mających na celu wyszukiwanie i dobór partnerów na rynkach docelowych, przygotowanie materiałów promocyjnych, budowę, rozwój i obsługę spójnego regionalnego systemu promocji regionu, jako miejsca inwestycji poprzez systemy informacji gospodarczej o regionie oraz zintegrowane bazy danych przestrzennych gromadzonych przez administrację publiczną w regionie,

PRIORYTET II - PRZYSPIESZENIE E-ROZWOJU MAZOWSZA.

Działanie 2.1 Przeciwdziałanie wykluczeniu informacyjnemu

Cel tego działania realizowany będzie poprzez realizację m.in.: budowę szkieletowych i regionalnych sieci szerokopasmowych łączonych z siecią szerokopasmową na poziomie centralnym, budowę i wdrażanie platform elektronicznych dla zintegrowanego systemu wspomagania zarządzania na poziomie regionalnym i lokalnym, Publiczne Punkty Dostępu do Internetu (PIAP);

Działanie 2.2 Rozwój e-usług

Działanie obejmuje m.in. tworzenie i wdrażanie systemów informatycznych na poziomie regionalnym, ponadlokalnym i lokalnym w zakresie e-government oraz zwiększających dostępność usług świadczonych drogą elektroniczną (front-office), budowę zintegrowanego systemu wspomagania zarządzania w administracji publicznej na poziomie regionalnym, ponadlokalnym i lokalnym (back-office), e-usługi w administracji publicznej;

PRIORYTET III. REGIONALNY SYSTEM TRANSPORTOWY.

Działanie 3.1. Infrastruktura drogowa.

Budowa dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych wraz z infrastrukturą towarzyszącą w ciągach tych dróg, Budowa, przebudowa i modernizacja obiektów inżynierskich w ciągach dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych, tworzenie systemów zarządzania ruchem drogowym w ciągach dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych

Działanie 3.2. Regionalny transport publiczny

Cel działania realizowany będzie m.in. poprzez tworzenie i wdrażanie inteligentnych systemów transportowych przyczyniające się do poprawy jakości usług oraz bezpieczeństwa pasażerów (np. systemy centralnego sterowania ruchem, elektroniczne systemy informacyjne dla podróżnych, elektroniczne systemy dystrybucji biletów, elektroniczna informacja pasażerska, monitoring bezpieczeństwa), Budowę parkingów "Parkuj i Jedź" lub przystosowanie istniejących parkingów do funkcji "Parkuj i Jedź",

Działanie 3.3. Lotniska i infrastruktura lotnicza

Beneficjentem działania mogą być spółki z udziałem jednostek samorządu terytorialnego zarządzające portami lotniczymi. Cel działania obejmuje budowę lub przebudowę infrastruktury lotniskowej: np. pasów startowych, dróg kołowania, płyty lotniska, stanowisk postojowych, hangarów, budowę lub przebudowę terminali pasażerskich, budowę lub przebudowę infrastruktury nawigacyjnej, budowę i przebudowę infrastruktury okołolotniskowej, np. drogi dojazdowe, parkingi, budowę i przebudowę infrastruktury bezpieczeństwa i ochrony transportu lotniczego

PRIORYTET IV. ŚRODOWISKO, ZAPOBIEGANIE ZAGROŻENIOM I ENERGETYKA.

Działanie 4.1. Gospodarka wodno-ściekowa.

W ramach realizacji działania przewiduje się m.in. realizację następujących przedsięwzięć: budowa, rozbudowa, modernizacja specjalistycznych instalacji do prowadzenia procesów odzysku lub unieszkodliwiania osadów pościekowych, instalacji do suszenia osadów pościekowych - jako część projektów wodno-ściekowych, budowa, rozbudowa, modernizacja systemów, infrastruktury i urządzeń służących do oczyszczania, gromadzenia, przesyłania i odprowadzania ścieków komunalnych i przemysłowych:

Sformatowane: Punktory i numeracja

Działanie 4.2. Ochrona powierzchni ziemi.

Przewiduje się realizację zadań mających na celu zmniejszenie ilości składowanych odpadów i ograniczenie ich negatywnego wpływu na środowisko, jak również rekultywacja zdegradowanych terenów.

Działanie 4.3. Ochrona powietrza, energetyka.

Celem realizacji przedsięwzięć w ramach działania jest poprawa jakości powietrza, zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego, zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

Działanie 4.4. Ochrona przyrody, zagrożenia, systemy monitoringu.

Realizacja celu działania „doskonalenie systemów zarządzania i monitoringu środowiska, ochrona dziedzictwa przyrodniczego, zapobieganie zagrożeniom i ograniczenie ich skutków” możliwa będzie poprzez zapobieganie zagrożeniom, zapobieganiu i

zintegrowanej kontroli zanieczyszczeń oraz innym działaniom na rzecz ochrony środowiska i zapobieganiu ryzyka.

PRIORYTET V. WZMACNIANIE ROLI MIAST W ROZWOJU REGIONU.

Działanie 5.1. Transport miejski.

W ramach działania realizowane będą projekty mające służyć poprawie stanu systemów komunikacji publicznej w miastach

Działanie 5.2. Rewitalizacja miast.

W ramach działania realizowane będą zadania polegające na adaptacji, przebudowie lub remontach budynków oraz przestrzeni użyteczności publicznej wraz z przyległym otoczeniem na cele edukacyjno-społeczne, w tym między innymi: przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja, szkoły średnie i ponadgimnazjalne, szkoły wyższe, szkolne stołówki, domy dziecka, ośrodki walki z patologiami społecznymi, poradnie psychologiczne, świetlice dla dzieci i młodzieży, domy kultury, warsztaty terapii zajęciowej lub obiekty służące pomocy społecznej; adaptacji, przebudowie lub remontach infrastruktury związanej z rozwojem funkcji turystycznych, rekreacyjnych, kulturalnych; budowie, remontach lub przebudowie sieci kanalizacyjnych i innych urządzeń do oczyszczania, gromadzenia, odprowadzania i przesyłania ścieków oraz porządkowaniu przestrzeni miejskiej: regeneracja, i zagospodarowanie przestrzeni publicznych, w tym remonty lub przebudowa: placów, rynków, parkingów, placów zabaw dla dzieci, publicznych toalet miejskich, małej architektury (np. tarasy widokowe, fontanny, ławki), miejsc rekreacji, terenów zielonych oraz prace restauracyjne na terenie parków, tworzenie nowych terenów zieleni i parków

Sformatowane: Punkty i numeracja

PRIORYTET VI. WYKORZYSTANIE WALORÓW NATURALNYCH I KULTUROWYCH DLA ROZWOJU TURYSTYKI I REKREACJI.

Działanie 6.1. Kultura.

Dziedzictwo kulturowe regionu pełni ważną rolę w określeniu tożsamości regionalnej mieszkańców i jest podstawą rozwoju turystyki kulturowej. W ramach działania przewiduje się realizację zadań z zakresu ochrony i zachowania dziedzictwa

kulturowego, rozwoju infrastruktury kulturalnej i innego wsparcie dla poprawy usług kulturalnych

Działanie 6.2. Turystyka.

Zwiększanie atrakcyjności turystycznej regionu realizowane będzie poprzez promowanie walorów przyrodniczych, Ochrona i waloryzacja dziedzictwa przyrodniczego, ścieżki rowerowe oraz inne wsparcie na rzecz wzmocnienia usług turystycznych

PRIORYTET VII. TWORZENIE I POPRAWA WARUNKÓW DLA ROZWOJU KAPITAŁU

LUDZKIEGO

Działanie 7.2. Infrastruktura służąca edukacji.

Wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez poprawę jakości nauczania oraz dostępności regionalnej infrastruktury edukacyjnej na każdym poziomie kształcenia (dotyczy placówek systemu oświaty oraz szkół wyższych). Realizacja działania będzie miała wpływ na wzrost konkurencyjności regionu. Przewiduje się m.in. zadania z zakresu budowy, rozbudowy, modernizacji przyszkolnej infrastruktury pomocniczej i przyszkolnej infrastruktury sportowej: w szczególności sal gimnastycznych, basenów, boisk sportowych, hal sportowych.

3. STRATEGIA ROZWOJU POWIATU NOWODWORSKIEGO

Program jest zgodny z poniższymi celami „STRATEGII ROZWOJU POWIATU NOWODWORSKIEGO”:

Cel V. Rozwój infrastruktury technicznej i społecznej, podniesienie stopnia jej funkcjonalności i korzyści dla rozwoju wspólnoty terytorialnej.

Cel VI. Poprawa stanu jakości środowiska poprzez działania skierowane na osiągnięcie i przestrzeganie norm Unii Europejskiej w dziedzinie ochrony wód, powietrza, gleby i krajobrazu

4. STRATEGIA ROZWOJU GMINY

Program jest zgodny z poniższymi celami „STRATEGII ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO MIASTA NOWY DWÓR MAZOWIECKI DO ROKU 2015”:

w zakresie zabezpieczenia potrzeb mieszkańców:

- Zwiększony poziom bezpieczeństwa w ruchu drogowym na terenie miasta.
- Wysoki poziom kultury fizycznej mieszkańców.
- Dostępna różnorodna oferta kulturalno-sportowo-rekreacyjna.
- Szeroka dostępność obiektów sportowych w mieście i poza nim.
- Poprawa ładu przestrzennego i estetyki miasta.
- Dostosowanie standardu i stanu technicznego szlaków komunikacyjnych do potrzeb mieszkańców i gości.

▪ w zakresie potencjałów (zasobów) miasta:

- Zagospodarowany majątek (wojska, skarbu państwa, gminy) przez podmioty gospodarcze.
- Współpraca kluczowych organizacji, firm, instytucji i samorządu lokalnego.
- Uregulowany stan prawny gruntów i nieruchomości na terenie miasta.
- Zagospodarowane tereny zielone i grunty rolne.
- Zaopatrzenie miasta w niezbędną infrastrukturę techniczną.
- Infrastruktura społeczna dostosowana do potrzeb mieszkańców.

▪ w zakresie gospodarki miasta:

- Rozwinięty ośrodek usług logistycznych.

5. STUDIUM UWARUNKOWAŃ I ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Lokalny Program Rewitalizacji jest zgodny z kierunkami rozwoju i zagospodarowania przestrzennego nakreślonymi w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Nowy Dwór Mazowiecki” przyjętego uchwałą Rady Miejskiej w Nowym Dworze Mazowieckim Nr XIII/173/99 z dnia 30 grudnia 1999 r.

6. MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Lokalny Program Rewitalizacji uwzględnia zapisy miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przyjętego uchwałą Rady Miejskiej w Nowym Dworze Mazowieckim Nr XIV/154/2003 z dnia 29 grudnia 2003 r.

7. WIELOLETNI PLAN INWESTYCYJNY

W Wieloletnim Planie Inwestycyjnym, przyjętym uchwałą Rady Miejskiej w Nowym Dworze Mazowieckim Nr XXVII/265/2004 z dnia 29 listopada 2004 r., umieszczono zadania inwestycyjne, których realizacja została zaplanowana w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji.

IV. ZAŁOŻENIA PROGRAMU REWITALIZACJI

1. CHARAKTERYSTYKA TERENU OBJĘTEGO PROGRAMEM REWITALIZACJI – ZASIĘG I UZASADNIENIE

Lokalny Program Rewitalizacji obejmuje tereny zdegradowanej zabudowy miejskiej, tereny powojkowe i poprzemysłowe. Granice obszarów przedstawiono na załączonej mapie.

Wyznaczając obszar rewitalizacji kierowano się dotychczasowymi funkcjami terenów, które w większości nie są już realizowane, co powoduje postępującą degradację przestrzeni. Niski jest poziom aktywności mieszkańców i przedsiębiorców na tych terenach, skala barier rozwojowych jest tak duża, że ich przezwyciężenie bez pomocy zewnętrznej jest w zasadzie niemożliwe.

W procesie tworzenia Programu wyznaczono trzy obszary podlegające rewitalizacji:

- obszar ścisłej zabudowy miejskiej (w skład którego weszły tereny centrum Miasta z najstarszą zabudową objętą w części ochroną konserwatorską oraz obszarem powojkowym przy ul. Paderewskiego w sąsiedztwie przejazdu kolejowego, dzielnica mieszkaniowa Nowodworzanka oraz dzielnica Osiedle Młodych będąca typowym „blokowiskiem”),
- obszar powojkowy obejmujący dzielnicę Modlin Twierdza, który do początku lat 90-tych był zamkniętym obszarem wojskowym, na terenie którego funkcjonowały jednostki Wojska Polskiego oraz wojskowe osiedle mieszkaniowe z całą infrastrukturą z tym związaną,
- obszar poprzemysłowy usytuowany we wschodniej części Miasta – były tu zlokalizowane duże państwowe przedsiębiorstwa, głównie z branży budowlanej, które w wyniku przemian lat 90-tych zostały zlikwidowane lub ogłosiły upadłość.

Tereny objęte Lokalnym Programem Rewitalizacji są obszarami o różnym charakterze i poza problemami charakterystycznymi dla całego Miasta, mają swoje specyficzne uwarunkowania rozwojowe. Z uwagi na to podzielono je na trzy części:

- **obszar miejski** – oznaczony w opisie zadań literą M - obejmujący centrum Miasta i dzielnice mieszkaniowe Nowodworzanka i Osiedle Młodych (granice obszaru wraz z funkcjami dotychczasowymi i planowanymi przedstawiono na załączonych mapach),

- **obszar powojсковy** – oznaczone w opisie zadań literą W - obejmujący dzielnicę Modlin Twierdza (na załączonych mapach przedstawiono granice obszaru, który był zamkniętym terenem wojskowym, a jego mapy były utajnione; mapy przedstawiają istniejące budynki i infrastrukturę oraz obecne kierunki zagospodarowania tego terenu),
- **obszar poprzemysłowy** - oznaczone w opisie zadań literą P - obejmujący tzw. dzielnicę przemysłową zlokalizowaną we wschodniej części Miasta (granice obszaru wraz z funkcjami dotychczasowymi i planowanymi przedstawiono na załączonych mapach).

Wyznaczając granice obszaru rewitalizacji wzięto pod uwagę:

istnienie na tym terenie infrastruktury poprzemysłowej i powojkowej,
poziom bezrobocia,
poziom wykształcenia mieszkańców,
poziom przedsiębiorczości mieszkańców,
poziom degradacji infrastruktury technicznej i budynków,
poziom zanieczyszczenia środowiska naturalnego,
poziom wartości zasobów mieszkaniowych,
poziom wartości energetycznej budynków.

Zgodnie z celem i efektami, których oczekuje się od wdrożenia i realizacji Programu objęto nim:

tereny zdegradowanej zabudowy miejskiej,
tereny powojkowe, tzn. przede wszystkim teren dzielnicy Modlin Twierdza, a także tereny w części zabudowy miejskiej, które były użytkowane przez wojsko, a obecnie zmieniają się ich funkcje,
tereny dawnych państwowych zakładów przemysłowych, z których część została zagospodarowana, pozostałe zaś nadal niszczeją,
tereny dawniej użytkowane rolniczo lub nieużytki, które były rezerwowane pod rozwój przemysłu i funkcji z nim związanych, a obecnie zostały częściowo zagospodarowane przez funkcje mieszkaniowe, sportowo-rekreacyjne, gospodarcze,
tereny zielone, zarówno w przestrzeniach zabudowy miejskiej, jak i na obszarze terenów powojkowych i poprzemysłowych.

2. OKRES PROGRAMOWANIA

Tworząc Program przyjęto okres programowania 2007-2013.

W okresie programowania zaplanowano przedsięwzięcia, których realizacja może się rozpocząć w 2007 r., natomiast zakończenie, zgodnie z zasadą n+2, nie powinno przekroczyć roku 2015.

3. PODZIAŁ NA ZADANIA

W ramach przygotowywania Lokalnego Programu Rewitalizacji, po dokonaniu analizy stanu istniejącego, słabych i mocnych stron, a także szans i zagrożeń oraz występujących potrzeb planowane przedsięwzięcia podzielono na ZADANIA. Ich realizacja przyczyni się do rozwiązania problemów w sferze zagospodarowania przestrzennego, gospodarczej i społecznej. Zadanie jest projektem inwestycyjnym lub „miękkim” opisanym co do nazwy, czasu trwania, obszaru realizacji, podmiotu odpowiedzialnego za realizację oraz przewidywanego kosztu realizacji, jeżeli jest znany.

4. KRYTERIA WYBORU ZADAŃ DO REALIZACJI I KOLEJNOŚĆ REALIZACJI

Przy wyborze zadań do pilotażu kierowano się następującymi przesłankami:

- zadanie w sposób znaczący przyczynia się do osiągnięcia założonych celów i efektów Programu, a w szczególności do tworzenia nowych miejsc pracy i rozwijania nowych funkcji obszarów objętych Programem,
- realizacja zadania podwyższy jakość życia mieszkańców, zwiększy poczucie wspólnoty i potrzeby porządku oraz podwyższy estetykę przestrzeni publicznej,
- zadanie poprawi wydajność energetyczną budynków,
- zadania będą realizowane na terenach, które mają uregulowany stan prawny (ich właścicielem jest Miasto lub inny podmiot będący realizatorem zadania),
- istnieje możliwość przygotowania niezbędnej dokumentacji projektowej wraz z wymaganymi uzgodnieniami i pozwoleniami,
- dla obszaru realizacji zadania jest zatwierdzony miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego,
- realizacja zadania ułatwi bądź przyspieszy realizację innych zadań objętych Programem,

- zadanie zostało uwzględnione w planach finansowych podmiotów odpowiedzialnych za jego realizację.

5. WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘĆ

Przyjęto trzy rodzaje wskaźników monitorowania osiągnięć Programu:

Wskaźniki produktu

Wskaźniki rezultatu

Wskaźniki oddziaływania

1. W ramach monitorowania wskaźników produktu będą określone następujące wskaźniki:

- długość wybudowanych i zmodernizowanych dróg i chodników na obszarach objętych rewitalizacją (km),
- liczba budynków poddanych remontowi/przebudowie infrastruktury technicznej (szt.),
- liczba obiektów przebudowanych, poddanych renowacji na obszarze rewitalizowanym (szt.),
- liczba budynków poddanych rewitalizacji (szt.),
- liczba odnowionych budynków mieszkalnych (szt.),
- liczba projektów instalacji urządzeń poprawiających bezpieczeństwo na obszarze rewitalizowanym,
- długość wybudowanej i zmodernizowanej infrastruktury komunalnej w zakresie ochrony środowiska (km),
- powierzchnia zdegradowanych dzielnic i obszarów miast poddanych rehabilitacji (m²),
- liczba projektów walki z przestępczością i poprawy bezpieczeństwa mieszkańców (szt.),
- powierzchnia zmodernizowanej lokalnej bazy kulturalnej i turystycznej (m²),
- liczba obiektów zmodernizowanych na cele kulturalne i turystyczne (szt.),
- liczba zamontowanych kamer monitorujących (szt.),
- liczba miejsc parkingowych na terenach zrewitalizowanych (szt.).

2. W ramach monitorowania wskaźników rezultatu będą określone następujące wskaźniki:

- liczba przedsiębiorstw zlokalizowanych na terenie zrewitalizowanym (szt.),
- liczba nowych miejsc pracy powstała w wyniku realizacji projektów turystycznych i kulturalnych (szt.),
- liczba osób korzystających z nowej lokalnej bazy kulturalnej i turystycznej (szt.),
- liczba nowych przedsiębiorstw (szt.),
- liczba nowych punktów usługowych i handlowych na terenach zrewitalizowanych (szt.),

3. W ramach monitorowania wskaźników oddziaływania będą określone następujące wskaźniki:

- wskaźnik bezrobocia na terenie Miasta (w okresie 2 lat) (%),
- liczba utrzymanych miejsc pracy (w okresie 2 lat) (szt.),
- liczba utrzymanych punktów usługowych (w okresie 2 lat) (szt.),
- liczba nowych MŚP powstałych na obszarze zrewitalizowanym (w okresie 2 lat) (szt.),
- liczba turystów odwiedzających Miasto (w okresie 2 lat) (szt.).

V. PLAN ZADAŃ NA LATA 2007-2013

1. PLAN ZADAŃ REALIZOWANYCH PRZEZ POSZCZEGÓLNE PODMIOTY

W okresie programowania na lata 2007-2013 planowane jest rozpoczęcie realizacji następujących zadań inwestycyjnych:

Podmiot realizujący – Miasto Nowy Dwór Mazowiecki

- **Budowa i przebudowa dróg gminnych**
Lata realizacji: 2008-2015
Lokalizacja: M, W
Koszt realizacji: ok. 52,8 mln zł
- **Zaprojektowanie i wyznaczenie ścieżek rowerowych**
Lata realizacji: 2009-2012
Lokalizacja: M
Koszt realizacji: ok. 0,9 mln zł
- **Budowa lokali socjalnych**
Lata realizacji: 2009-2010
Lokalizacja: M
Koszt realizacji: 6 mln zł
- **Przebudowa i termomodernizacja budynku Urzędu Miejskiego**
Lata realizacji: 2009-2010
Lokalizacja: M
Koszt realizacji: 1,5 mln zł
- **Rozbudowa monitoringu wizyjnego miasta wraz z informatyzacją**
Lata realizacji: 2007-2010
Lokalizacja: M
Koszt realizacji: ok. 2,3 mln zł
- **Zaprojektowanie i rozbudowa szkoły SP-7 wraz z salą gimnastyczną**
Lata realizacji: 2008-2012
Lokalizacja: M
Koszt realizacji: ok. 12 mln zł

- **Zaprojektowanie i budowa sali gimnastycznej przy Zespole Szkół w Twierdzy Modlin (Gimnazjum)**
 - Lata realizacji: 2008-2011
 - Lokalizacja: W
 - Koszt realizacji: ok. 3,8 mln zł
- **Adaptacja budynku nr 164 przy ul. Ledóchowskiego wraz z zagospodarowaniem działki**
 - Lata realizacji: 2008-2009
 - Lokalizacja: W
 - Koszt realizacji: ok. 1,5 mln zł
- **Zaprojektowanie i budowa budynku Ośrodka Pomocy Społecznej**
 - Lata realizacji: 2009-2012
 - Lokalizacja: M
 - Koszt realizacji: ok. 2,8 mln zł
- **Zaprojektowanie i budowa punktów świetlnych przy nowo budowanych drogach miejskich**
 - Lata realizacji: 2009-2012
 - Lokalizacja: M
 - Koszt realizacji: ok. 2,7 mln zł
- **Przebudowa obiektów powojennych przy ul. Paderewskiego dla potrzeb Nowodworskiego Ośrodka Kultury**
 - Lata realizacji: 2007-2010
 - Lokalizacja: M/W
 - Koszt realizacji: 5 mln zł
- **Rozbudowa obiektów zaplecza kulturalno-rekreacyjnego w Nowym Dworze Mazowieckim**
 - Lata realizacji: 2007-2010
 - Lokalizacja: M
 - Koszt realizacji: ok. 24,7 mln zł
- **Wygluszenie hali sportowo - widowiskowej**
 - Lata realizacji: 2008-2009
 - Lokalizacja: M
 - Koszt realizacji: 0,6 mln zł

- **Program profilaktyki wad postawy - budowa boisk sportowych Nowym Dworze Mazowieckim,**

Lata realizacji: 2008-2010

Lokalizacja: M, W

Koszt realizacji: ok. 7,5 mln zł

w tym:

- **Budowa boisk przy szkole SP-5**

Lata realizacji: 2008-2010

Lokalizacja: M

Koszt realizacji: ok. 1,2 mln zł

- **Budowa boisk przy Zespole Szkół w Twierdzy Modlin**

Lata realizacji: 2008-2010

Lokalizacja: W

Koszt realizacji: ok. 1,2 mln zł

- **Budowa boisk przy Zespole Szkół Nr 2**

Lata realizacji: 2009-2010

Lokalizacja: M

Koszt realizacji: 1,2 mln zł

- **Budowa boisk na stadionie miejskim**

Lata realizacji: 2008-2009

Lokalizacja: M

Koszt realizacji: ok. 3,9 mln zł

- **Uzbrojenie komunalne Kępy Nowodworskiej**

Lata realizacji: 2008-2012

Lokalizacja: M

Koszt realizacji: 9,3 mln zł

- **Budowa drogi w ulicy Modlińskiej**

Lata realizacji: 2011-2014

Lokalizacja: M

Koszt realizacji: 19,5 mln zł

- **Budowa nowej nawierzchni w ulicy Sukiennej wraz z chodnikami i kanalizacją deszczową (zlewnia nr 1)**

Lata realizacji: 2013-2015

Lokalizacja: M

Koszt realizacji: 5,5 mln zł

- **Budowa nowej nawierzchni w ulicy Lotników wraz z chodnikami oraz kanalizacją deszczową (zlewnia nr 2)**

Lata realizacji: 2013-2015

Lokalizacja: M

Koszt realizacji: 8 mln zł

- **Remont i modernizacja dróg w Twierdzy Modlin wraz z rozdziałem kanalizacji sanitarnej i rekultywacją terenów zielonych**

Lata realizacji: 2008-2012

Lokalizacja: W

Koszt realizacji: 17 mln zł.

- **Sieć wodociągowa i kanalizacyjna na osiedlu nr 8**

Lata realizacji: 2012-2013

Lokalizacja: M

Koszt realizacji: 8 mln zł

- **Modernizacja systemu drogowego w dzielnicy przemysłowej**

Lata realizacji: 2008-2010

Lokalizacja: P

Koszt realizacji: ok. 16,2 mln zł

- **Program termomodernizacji obiektów edukacyjnych i użyteczności publicznej w Nowym Dworze Mazowieckim**

Lata realizacji: 2008

Lokalizacja: M

Koszt realizacji: 0,5 mln zł

- **Kompleksowa modernizacja parku miejskiego im. J. Wybickiego**

Lata realizacji: 2009-2010

Lokalizacja: M

Koszt realizacji: 2 mln zł

- **Rozbudowa Stadionu Miejskiego ul. Sportowa 66**

Lata realizacji: 2009-2012

Lokalizacja: M

Koszt realizacji: 4,5 mln zł

- **Rozbudowa obiektów zaplecza kulturalno -rekreacyjnego (budowa bazy sportów wodnych)**

Lata realizacji: 2008

Lokalizacja: M

Koszt realizacji: 0,2 mln zł

▪ **Recykling Odpadów Wielkogabarytowych – stacja przeładunkowa**

Lata realizacji: 2011-2012

Lokalizacja: M

Koszt realizacji: 1,5 mln zł

▪ **Zagospodarowanie pl. Solnego**

Lata realizacji: 2011

Lokalizacja: M

Koszt realizacji: 1 mln zł

▪ **Zagospodarowanie terenu Parku Zachodniego**

Lata realizacji: 2011-2012

Lokalizacja: M

Koszt realizacji: 2 mln zł

▪ **Rozbudowa przystani na rzece Narew/prawy brzeg**

Lata realizacji: 2012-2015

Lokalizacja: M

Koszt realizacji: 16 mln zł

▪ **Budowa drogi w ulicy Dobrej, Miłej i Małej**

Lata realizacji: założenie 2009-2010

Lokalizacja: M

Koszt realizacji: ok. 1,1 mln zł

▪ **Modernizacja ulicy Berlinga i Łącznej oraz połączenie obu ulic**

Lata realizacji: założenie 2009-2010

Lokalizacja: M

Koszt realizacji: ok. 1,4 mln zł

▪ **Budowa boisk sportowych w Nowym Dworze Mazowieckim: Gimnazjum nr 1 ul. Słowackiego 2**

Lata realizacji: 2008

Lokalizacja: M

Koszt realizacji: ok. 1 mln zł

▪ **Budowa boisk sportowych w Nowym Dworze Mazowieckim: SP – 3 ul. Szkolna 3**

Lata realizacji: 2008

Lokalizacja: M

Koszt realizacji: ok. 1,1 mln zł

▪ **Rozbudowa budynku nr 227 - SP -4**

Lata realizacji: 2008

Lokalizacja: W

Koszt realizacji: ok. 1,3 mln zł

Podmiot realizujący – Agencja Mienia Wojskowego

▪ **Rewitalizacja Reduty Napoleońskiej**

Lata realizacji: 2008-2013

Lokalizacja: W

Koszt realizacji: ok. 20 mln zł

Podmiot realizujący – Parafia pw. Św. Michała Archaniola

▪ **Remont zabytkowego budynku kościoła parafialnego pw. Św. Michała Archaniola**

Lata realizacji: 2008-2011

Lokalizacja: M

Koszt realizacji: ok. 5 mln zł

Podmiot realizujący – Starostwo Powiatowe w Nowym Dworze Mazowieckim

▪ **Modernizacja Szpitala Powiatowego w Nowym Dworze Mazowieckim**

Lata realizacji: 2008-2013

Lokalizacja: M

Koszt realizacji: ok. 20 mln zł

▪ **Adaptacja budynku powojkowego przy ul. Paderewskiego 3 na potrzeby usług publicznych Starostwa Powiatowego w Nowym Dworze Mazowieckim**

Lata realizacji: 2008-2010

Lokalizacja: M/W

Koszt realizacji: 6 mln zł

Podmiot realizujący – Zarząd Budynków Komunalnych

- **Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ulicy Bohaterów Modlina 79 (budynek komunalny)**
Lata realizacji: 2008-2013
Lokalizacja: M
- **Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ulicy Zakroczymskiej 32 (wspólnota mieszkaniowa)**
Lata realizacji: 2007-2012
Lokalizacja: M
- **Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ul. Długa 4A (wspólnota mieszkaniowa)**
Lata realizacji : 2007- 2012
Lokalizacja: M
- **Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ul. Warszawska 3 (wspólnota mieszkaniowa)**
Lata realizacji : 2008-2012
Lokalizacja: M
- **Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ul. Warszawska 11 (wspólnota mieszkaniowa)**
Lata realizacji : 2008-2010
Lokalizacja: M
- **Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ul. Warszawska 17 (wspólnota mieszkaniowa)**
Lata realizacji :2009-2011
Lokalizacja: M
- **Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ul. Warszawska 19 (wspólnota mieszkaniowa)**
Lata realizacji : 2008-2012
Lokalizacja: M

**Podmiot realizujący – Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko-Własnościowa „Dążność”
w Nowym Dworze Mazowieckim**

- **Termomodernizacja budynków mieszkalnych wielorodzinnych przy ul. Młodzieżowej 6, Wyszyńskiego 2 i 4, Wojska Polskiego 33, 35, 37 i 47, Okulickiego 2, 4, 6 i 8.**

Lata realizacji: 2010 - 2013,

Lokalizacja: M

- **Renowacja istniejących budynków mieszkalnych wielorodzinnych obejmująca remont i modernizację części wspólnych oraz instalacji technicznych budynków przy ul. Bohaterów Modlina 20, 22, 24, 61, 63, 67, 69 i 71, Chemików 3, 5, 7, 9 i 11, Mazowieckiej 2, 3, 4, 6, 7 i 8, Modlińskiej 3, 5, 7, 13 i 15, Legionów 5 i 9, Partyzantów 16, Magistrackiej 1, Sobieskiego 8, Daszyńskiego 7 i 14, Okulickiego 1, 2, 3, 4, 5, 6 i 8, Wojska Polskiego 9, 11, 13, 15, 17, 19, 23, 25, 27, 33, 35, 37 i 47, Młodzieżowej 6, Wyszyńskiego 2 i 4, Szarych Szeregów 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8 i 10, Gen. Berlinga 3, 5, 7, 9, 11, 15, 19.**

Lata realizacji: 2010 - 2013,

Lokalizacja: M

- **Renowacja terenów zielonych z przebudową chodników i placów przy budynkach: ul. Magistracka 1 i 8, ul. Bohaterów Modlina 20, 22, 24, 61, 63, 67, 69 i 71, ul. Chemików 3, 5, 7, 9 i 11, ul. Modlińskiej 5, 7, 13 i 15, ul. Mazowieckiej 2, 3, 4, 6, 7 i 8, ul. Okulickiego 1, 2, 3, 4, 5, 6 i 8, ul. Wojska Polskiego 9, 11, 13, 15, 17, 19, 23, 25, 27, 33, 35, 37 i 47, ul. Młodzieżowej 6, ul. Wyszyńskiego 2 i 4, ul. Szarych Szeregów 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8 i 10, ul. Gen. Berlinga 1, 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 15 A, 19 i 21.**

Lata realizacji: 2010 - 2013,

Lokalizacja: M

Podmiot realizujący – Zakład Energetyki Ciepłej

- **Rozbudowa sieci ciepłej "Plac Solny" (II etap)**

Lata realizacji: 2009

Lokalizacja: M

Planowany koszt realizacji: 0,4 mln zł

Podmiot realizujący – Zakład Wodociągów i Kanalizacji

- **Modernizacja oczyszczalni ścieków "Południe" dla Miasta Nowy Dwór Mazowiecki**
Lata realizacji: 2007-2010
Lokalizacja: M
Koszt realizacji: ok. 15 mln zł
- **Budowa sieci wodociągowych (w ul. Malinowej, Topolowej, Spornej, Gen. Thommee - Kolejowa, Gospodarczej, Dębowej, Prusa, Dworcowej)**
Lata realizacji: 2009
Lokalizacja: M, P
Koszt realizacji: 1,3 mln zł
- **Budowa studni głębinowej na terenie ASUW "Wisła"**
Lata realizacji: 2008-2009
Lokalizacja: M
Koszt realizacji: ok. 0,8 mln zł
- **Budowa sieci kanalizacyjnych (w ul. Mieszka I, Krótkiej, Współczesnej, Środkowej, Piekarskiej, Żwirowej, Czarneckiego, Spornej, Malinowej, Topolowej, Fortecznej, Na skarpie, Gen. Thommee, Chłodnia, Boh. Modlina, Spacerowej i Dębowej)**
Lata realizacji: 2009-2011
Lokalizacja: M, P
Koszt realizacji: 9,4 mln zł
- **Modernizacja przepompowni ścieków w ul. Mieszka I**
Lata realizacji: 2010
Lokalizacja: M
Koszt realizacji: 53 000 zł

Poza wymienionymi powyżej zadaniami będą realizowane przedsięwzięcia o charakterze wspomagającym:

- Porządkowanie stanu prawnego nieruchomości na terenie rewitalizowanym.
- Zagospodarowanie rekreacyjne terenów leśnych (Księża Góra, Dębinka) we współpracy z Nadleśnictwem Jabłonna.

- Stworzenie i przyjęcie jako aktu prawa miejscowego sytemu wspierania rozwoju przedsiębiorczości.
- Zbudowanie profesjonalnej oferty terenów inwestycyjnych oraz prezentowanie jej poprzez dostępne kanały komunikacyjne (internet, publikacje, uczestnictwo w targach, umieszczenie ofert w bazie PAIiIZ).
- Rozpoczęcie prac przygotowawczych prowadzących do stworzenia inkubatora przedsiębiorczości na bazie dostępnych terenów inwestycyjnych.
- Działania na rzecz integracji środowiska lokalnych przedsiębiorców – wspieranie zawiązania organizacji lokalnych przedsiębiorców.
- Objęcie pomocą osób bezrobotnych dzięki realizacji programów Powiatowego Urzędu Pracy (m. in. staże absolwenckie, roboty publiczne, prace interwencyjne, szkolenia zawodowe, programy specjalne finansowane z EFS)

2. PLAN ZADAŃ REALIZOWANYCH PRZEZ MIASTO

L.p.	Nazwa zadania	Okres realizacji	Całkowity koszt
1.	Budowa i przebudowa dróg gminnych	2008 - 2015	52 790 230
2	Zaprojektowanie i wyznaczenie ścieżek rowerowych	2009 - 2012	950 000
3.	Budowa lokali socjalnych	2009 - 2010	6 000 000
4.	Przebudowa i termomodernizacja budynku Urzędu Miejskiego	2009 - 2010	1 500 000
5.	Rozbudowa monitoringu wizyjnego miasta wraz z informatyzacją	2007 - 2010	2 372 975
6.	Zaprojektowanie i rozbudowa szkoły SP-7 wraz z salą gimnastyczną	2008 - 2012	12 000 340
7.	Zaprojektowanie i budowa sali gimnastycznej przy Zespole Szkół w Twierdzy Modlin (Gimnazjum)	2008 - 2011	3 800 340
8.	Adaptacja budynku nr 164 przy ul. Ledóchowskiego wraz z zagospodarowaniem działki	2008 - 2009	1 520 000

9.	Zaprojektowanie i budowa budynku Ośrodka Pomocy Społecznej	2009 - 2012	2 800 000
10.	Zaprojektowanie i budowa punktów światlnych przy nowo budowanych drogach miejskich	2009 - 2012	2 692 500
11.	Przebudowa obiektów powojkowych przy ul. Paderewskiego dla potrzeb Nowodworskiego Ośrodka Kultury	2007 - 2010	5 000 000
12.	Rozbudowa obiektów zaplecza kulturalno-rekreacyjnego w Nowym Dworze Mazowieckim	2007 - 2010	24 722 867
13.	Wygłuszenie hali sportowo - widowiskowej	2008 - 2009	634 000
14.	Program profilaktyki wad postawy - budowa boisk sportowych Nowym Dworze Mazowieckim		7 502 045
15.	w tym :		
16.	Budowa boisk przy szkole SP-5	2008 - 2010	1 203 416
17.	Budowa boisk przy Zespole Szkół w Twierdzy Modlin	2008 - 2010	1 203 416
18.	Budowa boisk przy Zespole Szkół Nr 2	2009 - 2010	1 200 000
19.	Budowa boisk na stadionie miejskim	2008 - 2009	3 895 213
20.	Uzbrojenie komunalne Kępy Nowodworskiej	2008 - 2012	9 300 000
21.	Budowa drogi w ulicy Modlińskiej	2011 - 2014	19 500 000
22.	Budowa nowej nawierzchni w ulicy Sukiennej wraz z chodnikami i kanalizacją deszczową (zlewnia nr 1)	2013 - 2015	5 500 000
23.	Budowa nowej nawierzchni w ulicy Lotników wraz z chodnikami oraz kanalizacją deszczową (zlewnia nr 2)	2013 - 2015	8 000 000
24.	Remont i modernizacja dróg w	2008 - 2012	17 000 000

	Twierdzy Modlin wraz z rozdziałem kanalizacji sanitarnej i rekultywacją terenów zielonych		
25.	Sieć wodociągowa i kanalizacyjna na osiedlu nr 8	2012 - 2013	8 000 000
26.	Modernizacja systemu drogowego w dzielnicy przemysłowej	2008 - 2010	16 227 372
27.	Program termomodernizacji obiektów edukacyjnych i użyteczności publicznej w Nowym Dworze Mazowieckim	2008	500 000
28.	Kompleksowa modernizacja parku miejskiego im. J. Wybickiego	2009 - 2010	2 000 000
29.	Rozbudowa Stadionu Miejskiego ul. Sportowa 66	2009-2012	4 500 000
30.	Rozbudowa obiektów zaplecza kulturalno -rekreacyjnego (budowa bazy sportów wodnych)	2008	200 000
31.	Recykling Odpadów Wielkogabarytowych – stacja przeładunkowa	2011 - 2012	1 500 000
32.	Zagospodarowanie pl. Solnego	2011	1 000 000
33.	Zagospodarowanie terenu Parku Zachodniego	2011 - 2012	2 000 000
34.	Rozbudowa przystani na rzece Narew/prawy brzeg	2012 - 2015	16 000 000
35.	Budowa drogi w ulicy Dobrej, Miłej i Małej	2009 - 2010	1 159 000
36.	Modernizacja ulicy Berlinga i Łącznej oraz połączenie obu ulic	2009 - 2010	1 450 000
37.	Budowa boisk sportowych w Nowym Dworze Mazowieckim: Gimnazjum nr 1 ul. Słowackiego 2	2008	1 005 280,52
38.	Budowa boisk sportowych w Nowym	2008	1 118 318,77

	Dworze Mazowieckim: SP – 3 ul. Szkolna 3		
39.	Rozbudowa budynku nr 227 - SP -4	2008	1 319 703,06

3. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Realizacja Lokalnego Programu Rewitalizacji będzie finansowana z następujących źródeł:

- środki własne gminy,
- fundusze strukturalne Unii Europejskiej (fundusze - Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny; programy operacyjne – Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego, Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko, Program Operacyjny Kapitał Ludzki, Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka),
- środki Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie,
- środki Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- fundusze celowe, programy rządowe,
- programy Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego,
- Szwajcarski Mechanizm Finansowy,
- Norweski Mechanizm Finansowy,
- Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego,
- środki własne właścicieli nieruchomości,
- środki własne przedsiębiorców prowadzących działalność w obszarze rewitalizowanym,
- kredyty

VI. SYSTEM MONITOROWANIA, OCENY I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ

1. SYSTEM MONITOROWANIA, OCENY I AKTUALIZACJI PROGRAMU

Proces wdrażania i realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji będzie monitorowany oraz okresowo będą przeprowadzane oceny postępów w jego realizacji. W tym celu określono następujący system monitorowania Programu:

- w Programie określono zestaw wskaźników wraz z ich miarami w zakresie produktów, rezultatów i oddziaływań,
- w procesie opracowywania Programu dokonano diagnozy stanu obecnego, co umożliwi, przy pomocy wybranych wskaźników, zbadać wpływ realizacji Programu na zmiany zachodzące na obszarze rewitalizowanym,
- jednostką odpowiedzialną za monitorowanie Programu będzie Zespół Zadaniowy powołany zarządzeniem Burmistrza Miasta, w skład którego wejdą pracownicy Urzędu Miejskiego oraz jednostek miejskich, które będą uczestniczyły we wdrażaniu Programu; zarządzenie to określi również szczegółowo sposób zbierania i formę prezentacji analizowanych informacji,
- okresowa i końcowa ocena realizacji Programu będzie dokonywana przez Komisję Rady Miejskiej na podstawie przedstawionych przez Burmistrza Miasta raportów z realizacji Programu (półrocznych, rocznych i końcowego).

Ponieważ Program jest swego rodzaju strategią rozwoju zbudowaną dla określonego w nim obszaru, będzie podlegał aktualizowaniu wraz ze zmieniającymi się warunkami wpływającymi na jego realizację. Proces aktualizacji Programu będzie się opierał na zasadach wypracowanych w trakcie jego tworzenia, tzn. z inicjatywą wprowadzenia zmian będzie mógł wystąpić każdy podmiot, który w jakikolwiek sposób jest związany z obszarem realizacji Programu, za techniczne przygotowanie wszelkich niezbędnych materiałów będzie odpowiedzialny Zespół Zadaniowy, który po uzgodnieniu przygotowanych dokumentów z Burmistrzem Miasta przedstawi je Komisjom Rady Miejskiej do zaakceptowania, a następnie Radzie Miejskiej, która podejmie ostateczną decyzję w zakresie akceptacji proponowanych zmian.

2. KOMUNIKACJA SPOŁECZNA

Celem komunikacji społecznej jest informowanie o realizacji Programu, uzyskiwanie propozycji zadań, których realizacja jest pożądana przez społeczność, partycypacja społeczności lokalnej w rewitalizacji, zachęcenie do aktywnego udziału w programowaniu, wdrażaniu i ocenie skutków realizacji Programu.

Komunikacja społeczna ma za zadanie:

- zapewnić równy dostęp do informacji wszystkim partnerom,
- zachęcać do aktywnego uczestniczenia w procesie rewitalizacji w różnych formach dostępnych dla poszczególnych partnerów,
- prowadzić do budowania wzajemnego zaufania i sieci współpracy wśród partnerów nakierowanej na wyszukiwanie wspólnych celów i dążenie do skutecznego ich osiągnięcia,
- opierać się na ciągłej wymianie informacji między podmiotami, która powinna niwelować ewentualne konflikty oraz prowadzić do zawierania kompromisów, w których każda ze stron coś zyskuje.

Zakładamy, że system komunikacji społecznej w Programie będzie opierał się na:

- aktywnym uczestnictwie strony przekazującej informacje oraz dążeniu do uzyskania interakcji ze strony odbiorcy informacji,
- nadawaniu informacji formy jak najlepiej dostosowanej do odbiorcy, do którego jest kierowana,
- używaniu różnych kanałów i sposobów komunikacji (bezpośrednie rozmowy, spotkania informacyjne i konsultacyjne, raporty dotyczące realizacji Programu, uczestnictwo w sesjach Rady Miejskiej, na których będą omawiane zagadnienia związane z Programem, publikacje prasowe, wywiady, reportaże, informowanie poprzez miejską stronę internetową i Biuletyn Informacji Publicznej, ulotki i inne materiały drukowane).

VII. PODSUMOWANIE

Lokalny Program Rewitalizacji jest prezentacją kierunków rozwoju zdegradowanej, niszczącej w dużej części, przestrzeni miasta. Jego realizacja, oparta na współpracy wszystkich zainteresowanych partnerów, uwzględniająca zgłaszane przez nich potrzeby, jest szansą nie tylko na polepszenie warunków materialnych dla podmiotów funkcjonujących w tej przestrzeni, ale pomaga w budowaniu więzi międzyludzkich, w tworzeniu poczucia wspólnoty w lokalnym środowisku, wymaga też uczenia się rozwiązywania konfliktów i dochodzenia do kompromisów. Umiejętności, które partnerzy Programu mają szansę zdobyć dzięki jego realizacji, powinny być kapitałem, na którym będzie można budować dalszy rozwój Miasta.